

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

1^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 10 Ιουλίου 2019 με την εξής σύνθεση: Πουλοπούλου Αγγελική Πρόεδρος, Εμμανουέλα Σωτηροπούλου-Εισηγήτρια και Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, Μέλος, κατόπιν της με αρ. 8/2019 απόφασης της Ολομέλειας της ΑΕΠΠ και της με αρ. 25/2019 Πράξης του Προέδρου της ΑΕΠΠ.

Για να εξετάσει την από 20/6/2019 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ)-Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 750/21-6-2019 του Οικονομικού Φορέα με την επωνυμία «.....», νομίμως εκπροσωπούμενου.

Κατά της και της υπ' αριθμόν 1387/2019 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της, κατά το μέρος που απερρίφθη η προσφορά της προσφεύγουσας, στο πλαίσιο δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την σύναψη δημόσιας συμβάσεως για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «Συντήρηση επαρχιακών οδών του ετών 2019-2020», εκτιμώμενης αξίας 1.209.677,42 (πλέον ΦΠΑ 24%), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή.

Της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία «.....», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Εμμανουέλα Σωτηροπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή, η οποία κατετέθη την 20-6-2019 στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), κοινοποιήθηκε στην

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

ΑΕΠΠ με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και την 21-6-2019 η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017 κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στους λοιπούς ενδιαφερόμενους με μήνυμα μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, η προσφεύγουσα επιδιώκει όπως ακυρωθεί η με αρ. 1387/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της, κατά το μέρος που απερρίφθη η προσφορά της προς τον σκοπό να κριθεί παραδεκτή η προσφορά της στον διαγωνισμό για την ανάθεση του έργου «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΟΔΩΝ ΕΤΩΝ 2019-2020» και να ανακηρυχθεί προσωρινή μειοδότης.

2. Επειδή με την Παρέμβαση της η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της υπό κρίση Προσφυγής και την διατήρηση της προσβαλλόμενης απόφασης.

3. Επειδή, για την άσκηση της ανωτέρω Προδικαστικής Προσφυγής έχει κατατεθεί, δεσμευθεί και πληρωθεί, κατ' άρθρο 5 ΠΔ 39/2017 και 363 Ν. 4412/2016 το νόμιμο ηλεκτρονικό παράβολο, ήτοι το με κωδικό, ποσού 6.049,00 Ευρώ €.

4. Επειδή η υπό κρίση Προσφυγή έχει ασκηθεί με χρήση του τυποποιημένου εντύπου που παρατίθεται στο Παράρτημα Ι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ΠΔ 39/2017 και της παρ. 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή, ο επίδικος διαγωνισμός εμπίπτει ενόψει του αντικειμένου του και της προϋπολογισθείσας δαπάνης στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016, η δε Α.Ε.Π.Π. είναι αρμόδια βάσει συνολικού ποσού της Διακήρυξης του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 1 περ. α) του ΠΔ 39/2017 και του άρθρου 345 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ως και κατά χρόνο αρμόδια, όπως προκύπτει από το άρθρο 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

6. Επειδή, η Προδικαστική Προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθόσον κατατέθηκε εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (γ) του Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (γ) του Π.Δ. 39/2017, ήτοι εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την πλήρη, πραγματική γνώση της προσβαλλομένης πράξης, η οποία συντελέστηκε την 12-6-2019, ως η ίδια

αναφέρει στην προδικαστική της προσφυγή, μέσω της ανάρτησης της στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

7. Επειδή, η Προσφεύγουσα με προφανές έννομο συμφέρον ασκεί την υπό κρίση Προδικαστική της Προσφυγή αιτούμενη την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης επί τω τέλει όπως αναδειχθεί η ίδια ανάδοχος, καθώς κατόπιν του αποκλεισμού του πρώτου σε σειρά μειοδοσίας οικονομικού φορέα, προσέφερε την υψηλότερη έκπτωση.

8. Επειδή ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «.....», εμπροθέσμως κατέθεσε στις 2/4/2018 στον διαδικτυακό τόπο του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.), την από 1/7/2018 παρέμβαση του, η οποία σκοπεί στην απόρριψη της υπό κρίση Προσφυγής, ο παρεμβαίνων δε έχει προφανές έννομο συμφέρον από την απόρριψη της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής, αφού προδήλως ευνοείται από την επιβεβαίωση της απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας ως ο μόνος διαγωνιζόμενος του οποίου η προσφορά κρίθηκε αποδεκτή, επιδιώκοντας όπως αναδειχθεί ο ίδιος ανάδοχος του υπό ανάθεση έργου.

9. Επειδή, επομένως, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή και η παρέμβαση παραδεκτά και νόμιμα φέρονται προς εξέταση ενώπιον του 1ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

10. Επειδή η, ως αναθέτουσα αρχή, δια της Διεύθυνσης Τεχνικών έργων, προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την σύναψη δημόσιας συμβάσεως για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «Συντήρηση επαρχιακών οδών του ετών 2019-2020», εκτιμώμενης αξίας 1.209.677,42 (πλέον ΦΠΑ 24%), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή. Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου έλαβε Συστημικό αριθμό, και δημοσιεύθηκε την 30-10-2018 στο ΚΗΜΔΗΣ με Μοναδικό ΑΔΑΜ και στο ΕΣΗΔΗΣ την με συστημικό α/α Στον ανωτέρω διαγωνισμό έλαβαν μέρος δέκα (10) διαγωνιζόμενοι μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, των οποίων οι

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

προσφορές κατετάγησαν ως ακολούθως κατά σειρά ποσοστού μειοδοσίας : α): 65,2%. β).....: 63,25%(η προσφεύγουσα), γ): 58,71%. δ): 58%. ε): 57,88%. στ): 53,25%. ζ): 49,75%. η): 48,86%. θ): 35,70%. ι) (η παρεμβαίνουσα): 26% .

11. Επειδή με την υπ' αριθμ. 293/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας Αρχής, κατόπιν έγκρισης του από 12-12-2018 Πρακτικού Α' φάσης της Επιτροπής του Διαγωνισμού και αφού διεπιστώθη ότι οι προσφορές των συμμετεχόντων είναι ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το είδος του έργου, ήτοι συντρέχουν οι λόγοι του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 «περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, αποφασίστηκε να κληθούν οι προσφέροντες με ποσοστό 55% και άνω, προκειμένου να δικαιολογήσουν τις προσφορές του, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016.» Ακολούθως, με το με αρ. πρωτ. Οικ ΠΔΕ/ΔΤΕΑ-55840-1057 έγγραφο του Διευθυντή Τεχνικών Έργων Π.Ε., με θέμα «Πρόσκληση αιτιολόγησης προσφορών του διαγωνισμού του έργου: «Συντήρηση επαρχιακών οδών ετών 2019-2020» (..... 2018-10- 30). Προϋπολογισμού 1.500.000,00 ευρώ (με Φ.Π.Α.). Πιστώσεις από ΣΑΕΠ 501» κοινοποιήθηκε στις 22-2-2019 μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις πέντε πρώτες κατά σειρά μειοδοσίας εργοληπτικές επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και η προσφεύγουσα, πρόσκληση αιτιολόγησης των προσφορών στους με το εξής περιεχόμενο: «Σύμφωνα με την υπ' αρ. 293/2018 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, όπως αυτή σας κοινοποιήθηκε μέσω της επικοινωνίας του ΕΣΗΔΗΣ, και επειδή διαπιστώθηκε πως οι προσφορές των συμμετεχόντων είναι ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το είδος του έργου, ήτοι συντρέχουν οι λόγοι του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, καλείστε οι συμμετέχοντες της ηλεκτρονικής δημοπρασίας του έργου του θέματος που έχετε προσφέρει ποσοστό έκπτωσης πενήντα πέντε τοις εκατό (55,00%) και άνω στις τιμές του εγκεκριμένου τιμολογίου της μελέτης, ήτοι οι : Α) (65,20%) Β) με δτ «.....» (63,25%) Γ) δτ (58,71%) Δ) με δτ (58,00%) Ε)

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

(57,88%), να δικαιολογήσετε τις προσφορές σας, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με το άρθρο 89 του Ν. 4412/2016, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών». Την 27/02/2019 και ώρα 14:26:53 υπεβλήθη η αιτιολόγηση της προσφοράς μέσω της λειτουργικότητας της επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ, της προσφεύγουσας «.....» και την 04/03/2019 και ώρα 17:57:30 υπεβλήθη η αιτιολόγηση της προσφοράς μέσω της λειτουργικότητας της επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ, της εργοληπτικής εταιρείας «.....» ενώ δεν υποβλήθηκαν αιτιολογήσεις από τους οικονομικούς φορείς «.....», «.....» και «.....». Συγκεκριμένα η προσφεύγουσα, με το από 27-2-2019 έγγραφο της ανέφερε τα εξής «Με βάση το (α) σχετικό έγγραφο σας, περνούμε [εννοώντας παίρνουμε] ως παραδοχή για την αιτιολόγηση της προσφοράς μας ότι η τιμή έκπτωσης 55,00 % που έχετε θέσει ως όριο για όλους τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό , αποτελεί και την τιμή έκπτωσης που θεωρητικά μηδενίζεται το κέρδος της επιχείρησης και πέραν αυτής της τιμής απαιτείται αιτιολόγησης της προσφοράς. Σύμφωνα με τα παραπάνω με μέση έκπτωση 55,00% επί του προϋπολογισμού του εν λόγω έργου, η συνολική δαπάνη με ΓΕ&ΟΕ (χωρίς αναθεώρηση, απρόβλεπτα και ΦΠΑ) ανέρχεται στο πόσο: 1.051.259,51€, αναλυτικότερα: [παρατίθεται πίνακας όπου παρουσιάζονται οι διαφορές που προκύπτουν] Επομένως υπάρχει μια διάφορα στη δαπάνη: 86.721,75 € εκ των οποίων τα 63.132,83είναι στις ασφαλικές εργασίες και τα 23.588,92 στις υπόλοιπες ομάδες. Για την αιτιολόγηση της προσφοράς μας σας παραθέτουμε τα εξής : Α. ΓΕΝΙΚΑ Για την κατασκευή των ασφαλικών εργασιών αλλά και των τσιμεντοστρωσεων η εταιρεία μας, διαθέτει ιδιόκτητο συγκρότημα παραγωγής ασφαλτομιγματος και συγκρότημα παραγωγής σκυροδέματος στην περιοχήπλησίον ΒΙΠΕ Η κατέχει δικό της μηχανολογικό εξοπλισμό για την μεταφορά και διάστρωση των υλικών προς ενσωμάτωση, όπως Finnisher, Grayder, Οδοστρωτήρες, φρεζα, Federal, Σκουπα , Διαγραμμιστικό κλπ. Επισυνάπτεται συνημένος πινάκας παγίων της, ο οποίος και αποδεικνύει τα παραπάνω. Ειδικά για την παραγωγή ασφαλτομιγματος η εταιρεία μια αποτελεί μια από τις προμηθεύτριες μονάδες στην περιοχή της έχοντας συμμετέχει σε πολλά έργα πέραν από

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

αυτά από τα οποία κατασκευάζει ως ανάδοχος εταιρεία . Επί πλέον η έχει δικά της αυτοκίνητα, φορτηγά, εκσκαφείς, μηχανήματα έργων, όπως JCB, Τσάπες, Οδοστρωτήρες, Νταλίκες, Μπετονιέρες, Ανυψωτικά Μηχανήματα, Γεννήτριες, Διαγραμμιστικό Μηχάνημα κ.α., μηχανήματα τα οποία και μπορεί να διαθέσει ανά πάσα ώρα κ στιγμή για τις ανάγκες της εργολαβίας, χωρίς επί πλέον δαπάνες, πέραν αυτών της λειτουργίας των. Όλα τα παραπάνω την καθιστούν ικανή να διαχειρίζεται με ευκολία και επάξια τα έργα της, καθότι τα κατασκευάζει αυτοτελώς χωρίς να στηρίζεται σε υπεργολάβους ώστε να έχει την δυνατότητα να αποφασίζει και να οργανώνει τις εργασίες της, προς όφελος του έργου με την μικρότερη δυνατή δαπάνη οργάνωσης και κατασκευής. Επίσης η εταιρεία έχει μόνιμο προσωπικό, συνεργάτες και προμηθευτές σταθερούς πολλών χρονών, με τους οποίους έχει βρει τους ρυθμούς της και αυτό της προσφέρει όφελος σε χρόνο και σε μειωμένες δαπάνες, καθώς και άριστη ποιότητα. Σε συνέχεια των παραπάνω έχει πιστοποιηθεί με τα ΕΛΟΤ EN ISO 9001:2015 και ΕΛΟΤ EN ISO 14001:2015, τα οποία αποδεικνύουν και επίσημα την ποιότητα και την οργάνωση της Η εταιρεία μας διαθέτει πιστοποιητικό CE, συμμόρφωσης ελέγχου της παραγωγής στο εργοστάσιο, για το συγκρότημα παρασκευής ασφαλτομίγματος , με αριθμ. πιστοποιητικού 1128- CPR-0205, για την επαλήθευση της σταθερότητας της επίδοσης, και της ποιότητας οι οποίες περιγράφονται στο EN13108-1:2006/AC:2008. Το παρόν πιστοποιητικό εκδόθηκε από το 2013 και τηρείται μέχρι και σήμερα. Τα οικονομικά της στοιχεία δίνουν την απαιτούμενη φερεγγυότητα προς τον Κύριο του έργου, ότι το έργο θα ολοκληρωθεί χωρίς αναίτιες προστριβές, καθυστερήσεις, παρατάσεις κλπ. Η εταιρεία μας έχει αναλάβει ίδιας φύσης έργα στην περιοχή που βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν περαιωθεί με παρόμοιες ή και μεγαλύτερες εκπτώσεις, με ταχύτητα, ποιότητα, ασφάλεια και άριστα αποτελέσματα. Συγκριμένα σας παραθέτουμε τα πιο πρόσφατα και παρόμοια με την εργολαβία του θέματος έργα αναλυτικά ως εξής:

1. ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Ε.Ο. (Χ.Θ. 48+500 έως Χ.Θ. 58+000), Έκπτωση 65,09%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 1.650.000,00 € Υπογραφή Σύμβασης: 31/7/2018 Βεβαίωση Περαίωσης: 31/01/2019, Εκτελεσμένο 100%.
2. «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ», Έκπτωση 56,57%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 400.000,00 € Υπογραφή Σύμβασης: 24/01/2018, Βεβαίωση Περαίωσης: 31/01/2019, Εκτελεσμένο 100%.

3. «ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΦΘΑΡΜΕΝΩΝ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ (2016), Έκπτωση 63,01%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 400.000,00 € Υπογραφή Σύμβασης: 03/4/2018, Ποσό Σύμβασης: 119.337,64€ Πέρασ Σύμβασης: 03/4/2019, Εκτελεσμένο: 100 %.

4. «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Π.Ε., ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2016», Έκπτωση 65,75%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 2.600.000,00 €, Υπογραφή Σύμβασης: 28/12/2016, Ποσό Σύμβασης: 897.739,83 € (με ΦΠΑ) Βεβαίωση Περαίωσης: 27/03/2018, Εκτελεσμένο 100%.

5. «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΟΥ ΑΠΟ ΕΙΣΟΔΟ ΧΥΤΑΕΩΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ», Έκπτωση 58,22%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 2.113.000,00 € Υπογραφή Σύμβασης: 28/8/2017, Ποσό Σύμβασης: 988.730,43 € Πέρασ Σύμβασης: 28/8/2019, Εκτελεσμένο: 85 % .

6. «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ – ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΡΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ Ε.Ο.» (έως όρια) και των κλάδων της», Έκπτωση 68,01%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 7.000.000,00 €, Υπογραφή Σύμβασης: 26/7/2018, Ποσό Σύμβασης: 2.252.057,71€, Πέρασ Σύμβασης: 26/01/2020, Εκτελεσμένο: 60 % .

7. «ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ», Έκπτωση 74,02%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 900.000,00 € Υπογραφή Σύμβασης: 26/7/2018, Ποσό Σύμβασης: 188.539,21 € Πέρασ Σύμβασης: 26/7/2019, Εκτελεσμένο: 35%.

8. «ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ 2017», Έκπτωση 64,15%, Προϋπολογισμός Μελέτης: 700.000,00 €, Υπογραφή Σύμβασης: 10/9/2018, Ποσό Σύμβασης: 250.982,91 €, Πέρασ Σύμβασης: 10/9/2019, Εκτελεσμένο: 20 % .

Β. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΕΡΓΟ Β1. Στην παρούσα εργολαβία το σύνολο των ασφαλικών εργασιών του προϋπολογισμού είναι 668.780 €, χωρίς ΓΕ& ΟΕ και ΦΠΑ, δηλαδή το 75% του προϋπολογισμένου συνόλου των εργασιών. Η έκπτωση που έχει προσφέρει η εταιρεία μας στο συγκεκριμένο κονδύλιο είναι 63 %, δηλαδή επιπλέον 8% από την οριακή έκπτωση του 55%, που ορίστηκε ως το όριο αιτιολόγησης για όλους

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

τους οικονομικού φορείς που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, με βασικά κριτήρια συμμετοχής στην οικονομική και στην τεχνική επάρκεια τις προϋποθέσεις του ΜΕΕΠ των εργοληπτικών επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως της δυνατότητας τους για παραγωγή και κατασκευής ασφαλικών εργασιών στην ακτίνα ζώνης του έργου. Επομένως αυτή η διαφορά των οκτώ ποσοστιαίων μονάδων από μονή της μπορεί να θεωρηθεί ως ένα πολύ μικρό εύλογο κέρδος προ φορών, που θα μπορεί να έχει η εταιρεία μας, ή οποιαδήποτε άλλη εταιρεία που θα εκτελέσει τις ασφαλικές εργασίες αποκλειστικά ως προμηθεύτρια – υπεργολάβος για λογαριασμό του αναδόχου, ενώ είναι προφανές ότι το ποσοστό κέρδους θα είναι αρκετάμεγαλύτερο εφόσον η εταιρεία μας αποτελέσει ταυτόχρονα και την ανάδοχο και την προμηθεύτρια εταιρεία. Επίσης η εταιρεία μας έχει απόθεμα σε αδρανή υλικά στις εγκαταστάσεις στο κατάλληλα και έτοιμα για την παρασκευή ασφαλτομιγματος σε ποσότητες πολύ μεγαλύτερες από αυτές που απαιτούν οι προϋπολογισμένες ποσότητες ασφαλικών εργασιών του έργου. Κατά συνέπεια η πλεονεκτική θέση της εταιρεία μας στις ασφαλικές εργασίες στην περιοχή του έργου υπερκαλύπτει σημαντικά την διαφορά αυτή των οκτώ ποσοστιαίων μονάδων. Β2. Για τα υπόλοιπα κονδύλια παραμένει μια διαφορά για αιτιολόγηση της τάξης των 23.500 € η οποία καλύπτονται εξολοκλήρου πέραν από τον πλεόνασμα από το κονδύλι των ασφαλικών εργασιών όπως προαναφέρθηκε αλλά και από τις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις παραγωγής σκυροδέματος, σπαστήρας αδρανών, σκαπτικά και μεταφορικά μηχανήματα και φορτηγά για τις χωματοургικές εργασίες, διαγραμμαστικό μηχάνημα για την οριζόντια σήμανση , τα αποθέματα αδρανών υλικών για παρασκευή ασφαλτομιγματος και σκυροδεμάτων, αδρανή για κατασκευή βάσεων και υποβάσεων οδοστρωσίας, αντιολισθηρα υλικά και αμμοχάλικα καθώς και ποσότητα πέτρας για τοιχεία τύπου σαρζανετι που βρίσκονται στο εργοτάξιο μας στο και που μπορείτε να μας επισκεφτείτε. Τέλος σημαντική οικονομία κλίμακας δημιουργείται και από τις συνέργειες που προκύπτουν από την ταυτόχρονη κατασκευή παρομοίων έργων με ιδιά μέσα στην ευρύτερη περιοχή του νομού. Συμπερασματικά και σύμφωνα με όλα τα παραπάνω θεωρούμε ότι αιτιολογούμε πλήρως την προσφορά μας , αποδεικνύουμε την ευχέρεια της να μπορεί επάξια και τυπικά να

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

είναι συνεπής στις υποχρεώσεις της, να αναλάβει με επιτυχία τις ευθύνες της απέναντι στον Κύριο του έργου, και την ολοκλήρωση της εργολαβίας του θέματος εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος. Είμαστε στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινίσεις». Με το υπ' αριθμ πρωτ 88085/743/22-3-2019 διαβιβαστικό έγγραφο του Γραφείου Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ, οι υποβληθείσες αιτιολογήσεις των δύο πρώτων ως άνω μειοδοτών διαβιβάστηκαν στην Οικονομική Επιτροπή της ΠΔΕ. Εν συνεχεία, με τη με αρ. 610/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ, ζητήθηκε από την Επιτροπή Διαγωνισμού του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 221 παρ. 1 του ν. 4412/2016 να γνωμοδοτήσει επί των δικαιολογητικών αιτιολόγησης που προσκόμισαν οι προσφέροντες , το συντομότερο δυνατό και όχι πέρα των πέντε (5) εργάσιμων ημερών. Με το από 3-4-2019 ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ Α ΦΑΣΗΣ, Α) Η Επιτροπή εξέτασε την αιτιολόγηση της εταιρίας «.....», η οποία υπέβαλε οικονομικά στοιχεία και διαπίστωσε τα εξής : «i. Στο σχέδιο υλοποίησης του αντικειμένου αναφέρει ως ποσό εργολαβικού ανταλλάγματος 420.971,96 ευρώ. Επίσης αναφέρει ως συνολικό κόστος κατασκευής 396.713,52 ευρώ και φόρο εισοδήματος 7.034,95 ευρώ. Με βάση τα ανωτέρω υπολογίζει πως το κέρδος θα είναι 17.223,49 ευρώ. Όμως, όπως αναφέρεται και στην αρ. 854/2018 απόφαση της Α.Ε.Π.Π., από τη διάταξη του άρθρου 155 παρ. 3 περ. α' του Ν. 4412/2016, η ανάλωση των κονδυλίων απροβλέπτων εξαρτάται από τη μέλλουσα και αβέβαιη συνδρομή συγκεκριμένων προϋποθέσεων και συνεπώς δεν είναι δεδομένη εκ των προτέρων η απορρόφησή τους. Επίσης ακόμα και στην περίπτωση που υπήρχε πρόβλεψη απορρόφησης απροβλέπτων, θα έπρεπε να υπολογιστεί το αντίστοιχο κόστος εργασιών. Με βάση τα ανωτέρω, δε μπορεί να θεωρηθεί εργολαβικό αντάλλαγμα το ποσό 54.875,75 ευρώ και πρέπει να αφαιρεθεί από το κέρδος της εταιρίας. ii. Η δαπάνη ασφαλτομίγματος που συμπεριλαμβάνεται στην ανάλυση κόστους βάση της προσφοράς και που επισυνάπτεται, ανέρχεται στο ποσό των 27 ευρώ ανά τόνο. Αυτή όμως δεν περιλαμβάνει τη δαπάνη αγοράς ασφάλτου και μαζούτ, η οποία βάση της εμπειρίας μας προσαυξάνει σημαντικά το συνολικό κόστος του ασφαλτομίγματος. Επειδή οι προϋπολογισθείσες ποσότητες ασφαλτομίγματος είναι 8.000 τόνοι, το κόστος αυξάνεται σημαντικά και επιβαρύνει περαιτέρω τα

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

οικονομικά στοιχεία του έργου. Βάση των ανωτέρω, η επιτροπή διαγωνισμού εκτιμά ότι η αιτιολόγηση που υποβλήθηκε εμπεριέχει σοβαρά υπολογιστικά σφάλματα, καθόσον δεν έχουν υπολογισθεί ορθά και πλήρως, από τον προσφέροντα όλα τα πραγματικά έσοδα και έξοδά του. Β) Η Επιτροπή εξέτασε την αιτιολόγηση της εταιρίας «.....» και διαπίστωσε τα εξής : Η ανωτέρω εταιρία αναφέρει στην αιτιολόγησή της τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει για την εκτέλεση του έργου. Συγκεκριμένα αναφέρει πως διαθέτει ιδιόκτητο συγκρότημα παρασκευής ασφαλτομίγματος και σκυροδεμάτων, καθώς και ιδιόκτητα μηχανήματα. Επιπρόσθετα αναφέρει κατάλογο έργων των οποίων έχει ολοκληρώσει τη τελευταία διετία στη Περιφέρεια με παρόμοιες εκπτώσεις. Η επιτροπή αποδέχεται ότι οι ανωτέρω ισχυρισμοί αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την έλλειψη οικονομικών στοιχείων από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση.». Εν συνεχεία, με την με αρ. 867 /2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής ζητήθηκε από τους υποψήφιους αναδόχους του έργου, ήτοι τις εταιρίες «.....» και την προσφεύγουσα «.....» «να καταθέσουν επιπλέον διευκρινιστικά στοιχεία που θα επικουρούν την αξιολόγηση των αιτιολογήσεων τους και θα εξηγούν τεκμηριωμένα την προσφορά τους. Τα επιπλέον στοιχεία θα πρέπει να προσκομισθούν το συντομότερο δυνατόν και όχι πέρα των πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ανάρτηση της παρούσας.» Επιπλέον ζητήθηκε από την Επιτροπή διαγωνισμού του έργου, σύμφωνα με την περίπτωση στ´ παρ.1 του άρθρου 221 του Ν.4412/2016, «να γνωμοδοτήσει επί των επιπλέον στοιχείων αιτιολόγησης που θα προσκομίσουν οι ανωτέρω υποψήφιοι ανάδοχοι, το συντομότερο δυνατόν και όχι πέρα των πέντε (5) εργάσιμων ημερών από το πέρας της λήξης της προθεσμίας που ισχύει για τους αναδόχους.». Ακολούθως, με το με αρ. πρωτ. Οικ ΠΔΕ/ΔΤΕΑ-133344/2565/3-5-2019 έγγραφο του Διευθυντή Τεχνικών Έργων Π.Ε., με θέμα «Πρόσκληση κατάθεσης διευκρινιστικών στοιχείων επί αιτιολόγησης προσφορών του διαγωνισμού του έργου: «Συντήρηση επαρχιακών οδών ετών 2019- 2020» (..... 2018-10-30). Προϋπολογισμού 1.500.000,00 ευρώ (με Φ.Π.Α.). Πιστώσεις από ΣΑΕΠ 501» τους κοινοποιήθηκε στις 3-5-2019 μέσω της «επικοινωνίας» του

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού πρόσκληση με το εξής περιεχόμενο: «Σύμφωνα με την υπ' αρ. 867/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής που επισυνάπτεται, καλείστε οι υποψήφιοι ανάδοχοι του έργου «Συντήρηση επαρχιακών οδών ετών 2019- 2020» ήτοι οι εταιρίες «.....» και «.....» να καταθέσουν επιπλέον διευκρινιστικά στοιχεία που θα επικουρούν την αξιολόγηση των αιτιολογήσεων τους και θα εξηγούν τεκμηριωμένα την προσφορά τους. Τα επιπλέον στοιχεία θα πρέπει να προσκομισθούν το συντομότερο δυνατόν και όχι πέρα των πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την αποστολή της παρούσας μέσω της ηλεκτρονικής επικοινωνίας του ΕΣΗΔΗΣ. Τα στοιχεία αυτά, όπως αναφέρεται και στην ανωτέρω απόφαση της Ο.Ε. θα διαβιβαστούν στην Επιτροπή Διαγωνισμού να γνωμοδοτήσει επί των επιπλέον αποδεκτών στοιχείων αιτιολόγησης που προσκόμισαν οι ανωτέρω υποψήφιοι ανάδοχοι, το συντομότερο δυνατόν και όχι πέρα των πέντε (5) εργάσιμων ημερών από το πέρας της λήξης της προθεσμίας που ισχύει για τους αναδόχους.» Την 10/05/2019 και ώρα 16:44:27 και 16:51:39 υπεβλήθη η αιτιολόγηση της προσφοράς μέσω της λειτουργικότητας της επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ, της εργοληπτικής εταιρείας «.....» και την 09/05/2019 και ώρα 14:28:17 υπεβλήθη η αιτιολόγηση της προσφοράς μέσω της λειτουργικότητας της επικοινωνίας ΕΣΗΔΗΣ, της προσφεύγουσας «.....», με το εξής περιεχόμενο: «Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 867/2019 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής Π.Δ.Ε. «καλούνται οι υποψήφιοι ανάδοχοι ήτοι οι εταιρίες «.....» και «.....» να καταθέσουν περαιτέρω επιπλέον διευκρινιστικά στοιχεία που θα επικουρούν την αξιολόγηση των αιτιολογήσεων τους και θα εξηγούν τεκμηριωμένα την προσφορά τους». Η πρόσκληση αυτή για περαιτέρω διευκρινιστικά στοιχεία ταυτόχρονα και για τους δυο συμμετέχοντες , είναι κατά την άποψη μας γενική και αόριστη και προκειμένου να μπορέσουμε να αποσαφηνίσουμε τι ακριβώς απαιτείται για να απαντήσουμε θα επικεντρωθούμε στο πρακτικό γνωμοδότησης της επιτροπής διαγωνισμού καθώς και τις διατάξεις του ν 4412/2016 που αφορούν τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. Μας καλέσατε με το (α) σχετικό έγγραφο σας να αιτιολογήσουμε την οικονομική μας προσφορά ως ασυνήθιστα χαμηλή, όπως και όλους τους φορείς που έδωσαν

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

έκπτωση πάνω από το όριο του 55%. Σας υποβάλλαμε εμπρόθεσμα την αιτιολόγηση μας βάση του άρθρου 88 Ν.4412/2016 (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) το οποίο και ρητά ορίζει: 1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου. γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131. στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Η επιτροπή διαγωνισμού στο πρακτικό που συνέταξε όσον αφορά την αιτιολόγηση που υποβάλλαμε αναφέρει τα εξής: «Η Επιτροπή εξέτασε την αιτιολόγηση της εταιρίας «.....» και διαπίστωσε τα εξής : Η ανωτέρω εταιρία αναφέρει στην αιτιολόγησή της τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει για την εκτέλεση του έργου. Συγκεκριμένα αναφέρει πως διαθέτει ιδιόκτητο συγκρότημα παρασκευής ασφαλτομίγματος και σκυροδεμάτων, καθώς και ιδιόκτητα μηχανήματα. Επιπρόσθετα αναφέρει κατάλογο έργων των οποίων έχει ολοκληρώσει τη τελευταία διετία στη Περιφέρειας με παρόμοιες εκπτώσεις. Η επιτροπή αποδέχεται ότι οι ανωτέρω ισχυρισμοί

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την έλλειψη οικονομικών στοιχείων από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση». Σαφέστατα λοιπόν η επιτροπή αξιολόγησης αποδέχεται τις εξηγήσεις που δώσαμε για το κόστος που προσφέραμε στο συγκεκριμένο διαγωνισμό σύμφωνα και με τη παρ 2.β) του άρθρου 88 του Ν 4412/2016. Η απλή επισήμανση για την ταυτόχρονη έλλειψη οικονομικών στοιχείων από την μεριά μας δεν αποτελεί αυτόματα λόγο διευκρινήσεων και επ' ουδενι δυνητικός λόγος απόρριψης αφού και η απαίτηση του νομού είναι εξηγήσεις για το κόστος η την τιμή της προσφοράς ιδίως με βάση τα προαναφερθέντα έξη σημεία. Επιπροσθέτως και μόνο εφόσον η επισήμανση της επιτροπής είναι τελικά ο λόγος που μας ζητάτε περαιτέρω διευκρινίστηκα στοιχεία, σας επισημαίνουμε ότι ένας οικονομικός φορέας και ιδιαίτερα ο φορέας που δεν προτίθεται να κατασκευάσει το έργο με ίδια μέσα, αλλά θα στηριχθεί σε τρίτους υπεργολάβους και παραγωγούς για την εκτέλεση των εργασιών και την παρασκευή των υλικών , μπορεί να επιλέξει ως επεξήγηση, μια μέθοδο αιτιολόγησης ανάλυσης κοστολογίου για το συγκεκριμένο έργο με τελικό στόχο την εκτίμηση ενός εύλογου κέρδους. Αυτός ο τρόπος επεξήγησης δεν είναι περιοριστικός για όλους τους συμμετέχοντες. Σε διαφορετική περίπτωση για να υπάρξει ισότιμη μεταχείριση προς όλους τους διαγωνιζομένους θα πρέπει να υποβάλλεται αναλυτικό κοστολόγιο από κάθε τρίτο προμηθευτή ή υπεργολάβο οποίος δίνει προσφορά σε οικονομικό φορέα προκειμένου να συντάξει την αιτιολόγηση του. Στην περίπτωση της εταιρείας μας που η διαδικασία παρασκευής των κυριότερων υλικών καθώς και η εκτέλεση των εργασιών, σχεδόν εξολοκλήρου, θα γίνει με ίδια μέσα, θεωρούμε ότι δεν απαιτείται να εισέλθουμε περεταίρω σε αναλυτικό κοστολόγιο ανά άρθρο και ανά εργασία είτε για την διαδικασία παραγωγής των υλικών είτε για εκτέλεση της εργασίας για τους εξής λόγους : 1) είναι σύνηθες να γίνονται αποδέκτες οι πρόσφορες από τρίτους προμηθευτές και υπεργολάβους χωρίς καμία άλλη ανάλυση, ενώ είναι αυτονόητο το πλεονέκτημα του μειωμένου κόστους ως μέθοδος κατασκευής και παραγωγής των υλικών με ίδια μέσα 2) Δεν υποχρεούμαστε να σας αναλύσουμε κοστολόγιο ως παράγωγος πάρα

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

μόνο να προσφέρουμε στην εταιρεία μας κατ' αποκοπή την ελάχιστη τιμή - κόστος που απαιτείται για την προμήθεια του υλικού προς ενσωμάτωση. 3) Το κοστολόγιο παραγωγής υλικών πέραν ότι αποτελεί επιχειρηματικό στοιχείο με εμπιστευτικό χαρακτήρα, είναι κυκλικό και αναθεωρείται τμηματικά στη διάρκεια του χρόνου από τον παραγωγό, ανάλογα με τους ποσοτικούς και επιχειρηματικούς στόχους, τα γενικά και πάγια έξοδα, την αξία των χρηματιστηριακών υλικών σε βάθος χρόνου, τις ταμιακές εισροές και εκροές ανοιγμένο σε σύνολο πωλήσεων και σιγουρά όχι ανά έργο. 4) Είναι αυτονόητο το μειωμένο κόστος κατασκευής, οργάνωσης και διοίκησης στο τόπο που εδρεύει η εταιρεία και οπου εκτελεί ταυτόχρονα και άλλα παρόμοια έργα. 5) Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός για τον τρόπο επεξήγησης της τιμής η στο άρθρο 88 Ν 4412/2016 ενώ ήδη έχουν γίνει αποδεκτοί οι ισχυρισμοί μας από την επιτροπή διαγωνισμού για τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει για την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου. Ανακεφαλαιωτικά με την υποβληθέντα αιτιολόγηση και τα παρόντα διευκρινιστικά στοιχεία σας επεξηγούμε το κόστος της προσφοράς μας και ιδίως όσον αφορά τους εξής λογούς της παραγράφου 2 του άρθρου 88 Ν4412/2016: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών. Η μέθοδος κατασκευής και διαδικασίας παρασκευής των κυριότερων υλικών θα γίνει σχεδόν εξολοκλήρου με ίδια μέσα, με αυτονόητη την επίτευξη του ελάχιστου δυνατού συνολικού κόστους (παραγωγής – κατασκευής) β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου. Το συγκεκριμένο έργο θα κατασκευαστεί στην περιοχή που εδρεύει η εταιρεία μας οπου ήδη έχει εκτελέσει με επιτυχία και συνέπεια παρόμοια έργα σε παρόμοιες εκπτώσεις (βλ πίνακα αιτιολόγησης). Στην περίπτωση που η εταιρεία μας αναδειχθεί ανάδοχος του έργου, οι εργασίες θα εκτελούνται ταυτόχρονα με αυτές άλλων παρομοίων έργων συντήρησης στην ευρύτερη περιοχή με συνέπεια λόγω και των συνεργειών που αναπτύσσονται, την επίτευξη του ελάχιστου δυνατού κόστους διοίκησης, οργάνωση και εκτέλεσης. Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις επεξηγήσεις της (α) περιπτώσης τεκμαίρουν τις ιδιαίτερα ευνοϊκές

συνθήκες για την εταιρεία μας για το συγκεκριμένο έργο. γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα. Πρόκειται για σύνηθες έργο συντήρησης και δεν εμπίπτει στην κατηγορία της πρωτοτυπίας. δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 89. Η εταιρεία μας έχει ήδη υποβάλει υπεύθυνη δήλωση (ΕΕΕΣ) στο πρώτο στάδιο του διαγωνισμού σχετικά με τις υποχρεώσεις της παρ 2.του άρθρου 18, θα υποβάλλει τα επικαιροποιημένα δικαιολογητικά εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος του έργου, ενώ είμαστε στην διάθεση σας για περισσότερες διευκρινίσεις εφόσον διαπιστώσετε ότι απαιτούνται. ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131. Η εταιρεία μας δεν προτίθεται να χρησιμοποιήσει υπεργολάβους για την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου. στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την άρθρου 89. Η εταιρεία μας δεν έχει λάβει κρατική ενίσχυση ούτε σκοπεύει να λάβει στο άμεσο μέλλον. Συμπερασματικά θεωρούμε ότι έχουμε αποσαφηνίσει ικανοποιητικά του λόγους για τους οποίους πρέπει να γίνει αποδεκτή η προσφορά μας με βάση τις απαιτήσεις που ορίζει ο νομός , την γνωμοδότηση της επιτροπής διαγωνισμού, και το γεγονός ότι δεν υπάρχει έως σήμερα συγκεκριμένος και τυποποιημένος τρόπος αιτιολόγησης προσφορών για όλους τους διαγωνιζομένους» Με το από 28-5-2019 Πρακτικό Γνωμοδότησης αναφορικά με τις Διευκρινήσεις επί των Αιτιολογήσεων Α' Φάσης της ηλεκτρονικής δημοπρασίας του έργου, η Επιτροπή εισηγήθηκε τα εξής «Α) Η Επιτροπή εξέτασε την διευκρίνιση της αιτιολόγησης της εταιρίας «.....» και εκτιμά ότι οι παρεχόμενες διευκρινήσεις δεν αναιρούν τα αναφερθέντα στο Πρακτικό Γνωμοδότησης Αιτιολογήσεων Α Φάσης και επομένως εμμένει στην αρχική της άποψη ότι «η αιτιολόγηση που υποβλήθηκε εμπεριέχει σοβαρά υπολογιστικά σφάλματα, καθόσον δεν έχουν υπολογισθεί ορθά και πλήρως, από τον προσφέροντα όλα τα πραγματικά έσοδα και έξοδά του». Β) Η Επιτροπή εξέτασε την διευκρίνιση της αιτιολόγησης της εταιρίας «.....» και εκτιμά ότι οι παρεχόμενες διευκρινήσεις δεν αναιρούν τα αναφερθέντα στο Πρακτικό Γνωμοδότησης Αιτιολογήσεων Α Φάσης και επομένως εμμένει στην αρχική της άποψη ότι υποβλήθηκαν ισχυρισμοί στην αρχική αιτιολόγηση που αποτελούν

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

«λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την έλλειψη οικονομικών στοιχείων από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση».

Εν τέλει, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη, υπ' αριθ 1387/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ, δια της οποίας: « 1. Απορρίπτει την προσφορά του οικονομικού φορέα «.....», η οποία βάσει άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή και η αιτιολόγηση της αξιολογήθηκε ως μη επαρκής. Δεν έχουν υπολογιστεί ορθά και πλήρως όλα τα πραγματικά έσοδα και έξοδα. Ο οικονομικός φορέας συμπεριλαμβάνει ως έσοδο το κονδύλι απροβλέπτων, η ανάλωση του οποίου δεν είναι δεδομένη εκ' των προτέρων. Επίσης στον υπολογισμό της δαπάνης ασφαλτομίγματος, το οποίο προϋπολογίζεται στους οκτώ χιλιάδες (8.000) τόνους, δεν εμπεριέχεται η δαπάνη αγοράς ασφάλτου και μαζούτ. 2. Απορρίπτει την προσφορά του οικονομικού φορέα «.....», η οποία βάσει άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή και η αιτιολόγηση της αξιολογήθηκε ως μη επαρκής. Δεν έχουν κατατεθεί επαρκή δικαιολογητικά βάσει των άρθρων 88 & 89 του ν. 4412/2016. Η αιτιολόγηση αποτελείται από ισχυρισμούς του φορέα σχετικά με τις ευνοϊκές συνθήκες για την εκτέλεση του έργου. Η αιτιολόγηση δεν περιλαμβάνει οικονομικά στοιχεία. 3. Απορρίπτει με βάση την παρ. 1.γ του άρθρου 91 του Ν. 4412/2016 – 'Λόγοι απόρριψης προσφορών' στην οποία αναφέρεται «... ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102», τις προσφορές των ακόλουθων οικονομικών φορέων, οι οποίες δεν προσκόμισαν την απαιτούμενη αιτιολόγηση ως όφειλαν, βάση της υπ' αριθμ. 239/2019 Απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της Π.Δ.Ε., εντός των αποκλειστικών προθεσμιών: «.....» με δ.τ. «.....», «.....» και «.....» με δ.τ. «.....». 4. Ζητείται από την Επιτροπή Διαγωνισμού του έργου «Συντήρηση επαρχιακών οδών ετών 2019-2020», να ανασυντάξει το 1ο Πρακτικό της Α φάσης για την ανάδειξη προσωρινού αναδόχου του ανωτέρω έργου.» Η απόφαση αναρτήθηκε στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ την 12-6-2019, ότε και έλαβε γνώση η προσφεύγουσα, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά

στη σκ. 5 της παρούσας και στους ενδιαφερομένους την 21-6-2019 μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού

12. Επειδή με την Προδικαστική Προσφυγή της η προσφεύγουσα υποστηρίζει, με τον πρώτο λόγο της προσφυγής της, ότι η προσβαλλομένη απόφαση είναι ακυρωτέα, προεχόντως, λόγω της παντελούς αοριστίας των προσκλήσεων που της απευθύνθηκαν προς αιτιολόγηση της προσφοράς της χωρίς, να αναφερθούν τα στοιχεία της προσφοράς που έχρηζαν αιτιολογήσεως. Υποστηρίζει δε ότι ενώ η Επιτροπή Διαγωνισμού έκρινε επαρκή την αιτιολόγηση που, εκ των ενόντων, υπέβαλε, παρά ταύτα, δια της υπ' αριθ. 867/2019 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ, χωρίς να αντικρούεται κάποιο σημείο της αιτιολογημένης, εισήγησης της Επιτροπής Διαγωνισμού, κλήθηκε, απλώς, να καταθέσει επιπλέον διευκρινιστικά στοιχεία που θα επικουρούν την αξιολόγηση της αιτιολογήσεώς της και θα εξηγούν τεκμηριωμένα την προσφορά της. Δεν αναφέρεται δηλαδή, ο λόγος για τον οποίο, παρά τη γνώμη της Επιτροπής Διαγωνισμού τα στοιχεία που προσκόμισε αρχικά δεν εξηγούν τεκμηριωμένα την προσφορά της και ποια θα μπορούσαν να είναι τα επιπλέον στοιχεία που κλήθηκε να προσκομίσει. Όμοιο, εντελώς αόριστο, περιεχόμενο είχε και η υπ' αριθ. πρωτ 133344/2565/3-5-2017 πρόσκληση της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της ΠΕ, προς προσκόμιση «επιπλέον στοιχείων». Επισημαίνει δε ότι στην θετική, όσον αφορά στην πληρότητα της αιτιολογήσεώς της, εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού, επισημαίνεται ότι δεν αναφέρονται σε αυτήν οικονομικά στοιχεία. Τυγχάνουν όμως, εξίσου, αδιαμφισβήτητα και τα ακόλουθα: α) Ότι κρίθηκε ορθά, πως η αναφερόμενη έλλειψη οικονομικών στοιχείων, δεν επηρεάζει την πληρότητα της αιτιολογήσεώς της. β) Ότι εξ ουδενός σημείου της υπ' αριθ. 867/2019 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ, προκύπτει ή, έστω, δύναται να υποτεθεί, ότι τα «επιπλέον στοιχεία», που, γενικά και αόριστα, ζητήθηκαν, αδιακρίτως, από αμφοτέρους τους διαγωνιζομένους (ήτοι και από τον 1ο μειοδότη, στην αιτιολόγηση του οποίου δεν αποδίδεται έλλειψη οικονομικών στοιχείων) θα μπορούσαν να αφορούν στην παράθεση οικονομικών δεδομένων, η υποτιθέμενη έλλειψη των οποίων είχε κριθεί ως άνευ σημασίας από την Επιτροπή

Διαγωνισμού. Κατόπιν τούτων, ως ισχυρίζεται, η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν αδιαφανής και ως εκ τούτου κατέληξε σε παράνομη και ακυρωτέα απόφαση. Με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής της ισχυρίζεται ότι πέραν της αοριστίας των σχετικών προσκλήσεων, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα και για το λόγο ότι ενώ η προσφορά της αιτιολογήθηκε πληρέστατα και επαρκέστατα, η εσφαλμένη κρίση της Αναθέτουσας Αρχής, η οποία τυγχάνει πλημμελώς αιτιολογημένη,

οφείλεται και στην παράλειψη λήψεως υπόψη πληθώρας κρίσιμων στοιχείων, η επιβαλλόμενη συνεκτίμηση των οποίων άγει με ασφάλεια στην αποδοχή της δικαιολόγησης της προσφοράς της. Ειδικότερα, στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται, ότι η αιτιολόγησή της κρίθηκε απορριπτέα διότι «αποτελείται από ισχυρισμούς του φορέα σχετικά με τις ευνοϊκές συνθήκες εκτελέσεως του έργου», ενώ, θα έπρεπε να «περιλαμβάνει οικονομικά στοιχεία». Κρίθηκε δηλαδή, ότι οι εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες δεν αποτελούν, δυνητικά, νόμιμο και επαρκή τρόπο αιτιολόγησης, παρόλο που η απαρίθμηση των τρόπων δικαιολογήσεως που διαλαμβάνεται στο άρθρο 88 Ν. 4412/2016 είναι ενδεικτική και ο διαγωνιζόμενος δικαιούται να υποβάλει προς στήριξη της προσφοράς του όλες τις διευκρινήσεις που θεωρεί σκόπιμες. Άλλωστε, ως ισχυρίζεται, η υπερεπάρκεια της αιτιολογήσεώς της αποδεικνύεται, με απλούς υπολογισμούς και λογικές συνεπαγωγές, βάσει των στοιχείων του φακέλου, στοιχεία τα οποία η Οικονομική Επιτροπή είχε στην διάθεσή της. Περαιτέρω, με τον τρίτο λόγο της προσφυγής η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ακυρωτέα και διότι δεν αιτιολογείται ειδικώς ο λόγος για τον οποίο το αρμόδιο όργανο απέστη της σχετικής γνωμοδοτήσεως, αναφέροντας απλώς το αντίθετο συμπέρασμα, ότι δηλαδή κατά την κρίση της η αιτιολόγησή της προσφεύγουσας δεν ήταν πλήρης. Τέλος, με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής, η προσφεύγουσα παραθέτει διακοστολογήσεως, η οποία συνοδεύεται από πληθώρα στοιχείων που την τεκμηριώνουν, την φερεγγυότητα της προσφοράς της.

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

13. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προσκόμισε τις με αρ. πρωτ. 186881/3683 από 1/7/2019 απόψεις της, η οποία υποστηρίζει ότι η εξεταζόμενη προσφυγή, θα πρέπει να κριθεί ως απορριπτή διότι α) Δεν υπάρχει καμία απολύτως αοριστία στις προσκλήσεις καθώς αυτές συντάχθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 88 του Ν.4412/2016 και οι συμμετέχοντες ανταποκρίθηκαν χωρίς να αμφισβητήσουν την εγκυρότητά τους. Σύμφωνα με την απόφαση 293/2019 της Οικονομικής Επιτροπής, ζητείται να κληθούν οι ανωτέρω συμμετέχοντες να αιτιολογήσουν τις προσφορές τους και τα δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίσουν, καθώς αναφέρεται τόσο στην απόφαση, όσο και στη πρόσκληση «προκειμένου να δικαιολογήσουν τις προσφορές τους, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με τα άρθρα 88 & 89 του Ν. 4412/2016». Αναφορικά δε με τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος: ότι η Επιτροπή Διαγωνισμού έκρινε επαρκή την αιτιολόγησή του και ότι η εισήγηση της Επιτροπής Διαγωνισμού είναι θετική, όσον αφορά στην πληρότητα της αιτιολόγησής του αμφότεροι δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα καθώς η Επιτροπή Διαγωνισμού «αποδέχεται ότι οι ανωτέρω ισχυρισμοί αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την έλλειψη οικονομικών στοιχείων από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση», συνεπώς δεν είναι δυνατόν να θεωρείται επαρκής η αιτιολόγηση και ταυτόχρονα να επισημαίνεται η έλλειψη στοιχείων. Επιπρόσθετα υποστηρίζει ότι η προσφορά της προσφεύγουσας δεν αιτιολογήθηκε πληρέστατα και επαρκέστατα καθώς η Επιτροπή Διαγωνισμού επισημαίνει την έλλειψη οικονομικών στοιχείων, «αποδέχεται ότι οι ανωτέρω ισχυρισμοί αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την έλλειψη οικονομικών στοιχείων από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση», ενώ δεν μπορεί η προσφεύγουσα να χρησιμοποιεί για τους ισχυρισμούς της προσφορά άλλης εταιρείας και να υποθέτει ποσοστό κέρδους επ' αυτής. Επισημαίνει δε ότι η προσφεύγουσα δεν παραθέτει αναλυτικό κοστολόγιο στην αιτιολόγηση της ισχυριζόμενη ότι «ελλείπει αυτών των βασικών δεδομένων, κάθε απόπειρα συγκεκριμένης κοστολόγησης θα ήταν ανεδαφική...». Σχετικά με τον τρίτο λόγο υποστηρίζει ότι ο λόγος απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας, αιτιολογείται ειδικώς

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

αναφέροντας «Απορρίπτει την προσφορά του οικονομικού φορέα «.....», η οποία βάσει άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή και η αιτιολόγηση της αξιολογήθηκε ως μη επαρκής. Δεν έχουν κατατεθεί επαρκή δικαιολογητικά βάσει των άρθρων 88 & 89 του ν. 4412/2016. Η αιτιολόγηση αποτελείται από ισχυρισμούς του φορέα σχετικά με τις ευνοϊκές συνθήκες για την εκτέλεση του έργου. Η αιτιολόγηση δεν περιλαμβάνει οικονομικά στοιχεία». Επισημαίνει δε ότι το αρμόδιο γνωμοδοτικό όργανο ουδέποτε εξέφρασε την από το Νόμο και τη διακήρυξη προβλεπόμενη γνώμη του ότι η προσφορά της προσφεύγουσας αιτιολογήθηκε πλήρως και επαρκώς. Σχετικά δε με τον τέταρτο λόγο της υπό κρίση προσφυγής, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι η απόδειξη της φερεγγυότητας της προσφοράς της προσφεύγουσας με συνημμένη κοστολόγηση των εργασιών όφειλε να είχε γίνει μετά τη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής καθώς και μετά τη ζήτηση πρόσθετων διευκρινιστικών στοιχείων και όχι στο στάδιο της προσφυγής της προσβαλλόμενης απόφασης.

14. Επειδή, η παρεμβαίνουσα εταιρεία απαντά στις αιτιάσεις της προσφεύγουσας ισχυριζόμενη ότι η μη προσκόμιση εκ μέρους της προσφεύγουσας των δικαιολογητικών σχετικά με τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και τις ασφαλιστικές εισφορές (τήρηση εργατικής και κοινωνικό ασφαλιστικής νομοθεσίας), συνιστά ξεκάθαρη παραβίαση των διατάξεων του Νόμου 4412/2016 αλλά και της απαίτησης της Οικονομικής Επιτροπής, που εκφράστηκε με την υπ' αριθ. 293/2019 απόφασή της, δημοσιευθείσα στη «Διαύγεια» και της σχετικής πρόσκλησης της Δ/σης Τεχνικών Έργων Π.Ε., που έγινε μέσω του ΕΣΗΔΗΣ. Εξάλλου, ως προς τον ισχυρισμό ότι η αιτιολόγησή της απορρίφθηκε «χωρίς να διευκρινίζεται, ούτε ποια είναι τα δικαιολογητικά που δεν κατατέθηκαν, ούτε και ο τρόπος με τον οποίο μου ζητήθηκε να τα προσκομίσω», αντιλέγει ότι η αναφορά της Οικονομικής Επιτροπής στα άρθρα του Νόμου είναι επαρκής, ειδική και πλήρης, από τη στιγμή που τα άρθρα αυτά είναι ξεκάθαρα και συγκεκριμένα ως προς τα στοιχεία που απαιτούνται. Επιπλέον, αμφισβητεί την ορθότητα της κρίσης της Επιτροπής Διαγωνισμού που αποτυπώθηκε με το από 3-4-2019 πρακτικό της, σύμφωνα με το οποίο οι «ισχυρισμοί», «αποτελούν λόγους» εξαιρετικά

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

ευνοϊκών συνθηκών, διότι η Επιτροπή Διαγωνισμού δεν είναι δυνατόν να γνωρίζει με ακρίβεια ούτε την κατάσταση του συγκροτήματος σκυροδεμάτων της προσφεύγουσας, ούτε αν όντως τα επικαλούμενα από την προσφεύγουσα έργα εκτελέστηκαν σωστά, καθώς η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε αντίστοιχες βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης, ούτε στοιχεία για τη λειτουργικότητα και το κόστος παραγωγής της μονάδας σκυροδέματος. Υποστηρίζει δε ότι η Οικονομική Επιτροπή ζήτησε διευκρινήσεις και έδωσε τη δυνατότητα να προσκομισθούν στοιχεία που να αποδεικνύουν τους περιεχόμενους στην αιτιολόγηση της προσφοράς ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, όμως η προσφεύγουσα δεν αξιοποίησε τη δεύτερη πρόσκληση, αφού ουδέν σχετικό στοιχείο προσκόμισε. Επισημαίνει δε ότι είναι προφανές ότι όταν κάποιος διαγωνιζόμενος/κληθείς να αιτιολογήσει την οικονομική προσφορά του δεν καταθέτει κανένα οικονομικό στοιχείο που να επιτρέπει στην Αναθέτουσα Αρχή να εξάγει συμπέρασμα, για το αν το συγκεκριμένο ποσοστό προσφοράς είναι αποδεκτό ή όχι, τότε είναι πλεονασμός να απαιτείται η αναλυτική αναφορά των στοιχείων κοστολόγησης που δεν κατατέθηκαν, αφού δε κατατέθηκε κανένα. Η αδυναμία, όμως, ερμηνείας των ξεκάθαρων όρων του άρθρου 89 παρ 2. του Ν. 4412/16 δεν συνιστά αδυναμία της πρόσκλησης της Οικονομικής Επιτροπής, αλλά της συγκεκριμένης διαγωνιζόμενης. Αναφορικά με τον 2° λόγο της υπό κρίση προσφυγής επισημαίνει τα εξής :1. Ενώ η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι δεν απαιτείται η υποβολή οικονομικών στοιχείων ή ποσών ή ποσοστών, αναφέρει τελικά διάφορα στοιχεία της επιχείρησής της και της προσφοράς της. 2. Προβάλλει αυθαίρετους ισχυρισμούς και κάνει πράξεις πάνω σε αυτούς (για παράδειγμα ότι το 55% αποτελεί το όριο κερδοφορίας για κάθε επιχείρηση, το οποίο φυσικά δεν ισχύει, ούτε ορίστηκε από την Οικονομική Επιτροπή ως τέτοιο). Περαιτέρω προβάλλει και άλλους αυθαίρετους ισχυρισμούς (ότι μετριοπαθώς έχει κέρδος 50% επί του κόστους παραγωγής ασφαλτομίγματος) και άλλα οικονομικά στοιχεία που σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν ήταν ορθά, ακόμη και αν δικαιολογούσαν τη προσφορά της, δεν τα υπέβαλε ούτε με την αρχική της αιτιολόγηση, ούτε με τις διευκρινίσεις της και σε κάθε περίπτωση δεν τα υπέβαλε εντός της ταχθείσης προθεσμίας. 3. Δεν προκύπτει για ποιο λόγο πρέπει να θεωρείται αξίωμα ότι η ύπαρξη ιδιόκτητης μονάδας παραγωγής

ασφαλτομίγματος μειώνει τα κόστη, καθώς μεγάλες εταιρίες προτιμούν να μη διαθέτουν ιδιόκτητα συγκροτήματα, λόγω του μεγάλου κόστους συντήρησης και του μεγάλου ανταγωνισμού των «ασφαλτάδων», που πωλούν ασφαλτόμιγμα με ελάχιστα περιθώρια κέρδους και αυξάνοντας, ανάλογα, τα περιθώρια κέρδους για τις εταιρίες που τα αναλαμβάνουν δημόσια έργα. Η ύπαρξη ιδιόκτητου συγκροτήματος παραγωγής ασφαλτομίγματος μειώνει τα κόστη και αποτελεί ευνοϊκό παράγοντα, μόνο αν ο κάτοχος έχει συνεχή παραγωγή και πωλήσεις σε τρίτους, είναι καλό συντηρημένο και γενικά γνωρίζει να κρατά χαμηλά τα κόστη παραγωγής και να διαμοιράζει τα πάγια έξοδα ή εάν το έργο πρόκειται να εκτελεστεί σε περιοχή που δεν λειτουργούν ανεξάρτητες μονάδες παραγωγής ασφαλτομίγματος, κάτι που ασφαλώς δεν ισχύει για την περιοχή της Πάτρας, στην οποία λειτουργούν τουλάχιστον πέντε τέτοια συγκροτήματα, με αποτέλεσμα να αναπτύσσεται εξοντωτικός ανταγωνισμός μεταξύ τους, με ιδιαίτερα ικανοποιητικές οικονομικές συνέπειες για τους ενδιαφερόμενους να προμηθευτούν τέτοια εμπορεύματα. 3. Σε κάθε περίπτωση, κάθε έργο και κάθε χρονική στιγμή αποτελεί ξεχωριστό παράγοντα. Αλλιώς κάθε επιχείρηση θα έδινε ένα σταθερό ποσοστό έκπτωσης για όλα τα έργα και για ένα χρονικό διάστημα (πχ διετία). Το ότι έχουν εκτελεστεί άλλα έργα με μεγάλα ποσοστά έκπτωσης, δεν δικαιολογούν ανάλογα ποσοστά έκπτωσης για κάθε έργο. Άλλωστε η Οικονομική Επιτροπή διαπίστωσε πως τον τελευταίο καιρό αρκετοί ανάδοχοι αδυνατούν να εκτελέσουν τα έργα που έχουν αναλάβει με μεγάλες εκπτώσεις, για το λόγο αυτό άλλωστε ζήτησε αιτιολογήσει. Αναφορικά με τον 3^ο λόγο της υπό κρίση προσφυγής επαναλαμβάνει ότι η Οικονομική Επιτροπή διατύπωσε με σαφήνεια το λόγο απόρριψης της προσφοράς της προσφεύγουσας, αφού στην απόφασή της αναφέρεται ότι «δεν προσκόμισε τα δικαιολογητικά που ορίζονται από τα άρθρα 88&89 του Ν. 4412/16». Τέλος, σχετικά με τον τέταρτο λόγο υποστηρίζει ότι η προσφεύγουσα επιχειρεί απαραδέκτως να διευκρινίσει την αιτιολόγηση της προσφοράς της.

15. Επειδή, στο άρθρο 88 του ν. 4412/2016, υπό τον τίτλο «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. 2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18. [...]» και στο άρθρο 89 παρ. 2 του ίδιου νόμου, υπό τον τίτλο «Δικαιολογητικά σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές», ορίζεται ότι: «Για την απόδειξη της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την περίπτωση δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 88, ο προσφέρων προσκομίζει, εντός της τεθείσας προθεσμίας, τα παρακάτω: α) αναφορά στη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ), στην οποία υπάγονται οι εργαζόμενοι, και β) δικαιολογητικά, από τα οποία προκύπτουν οι νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές τους». Στο δε άρθρο 18 του ανωτέρω νόμου ορίζεται ότι: «[...] 2. Κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν

θεσπισθεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α΄. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους...3. Οι ανάδοχοι δημοσίων συμβάσεων εντάσσονται κατά προτεραιότητα στα προγράμματα επιθεωρήσεων και ελέγχων του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με το π.δ. 113/2014 (Α΄ 180) και του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων, σύμφωνα με το π.δ. 100/2014 (Α΄ 167), εφόσον πληρούν τα ειδικότερα κριτήρια που ορίζονται στις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία των υπηρεσιών αυτών. 4. Η υποχρέωση της παραγράφου 2: (α)επισημαίνεται στα έγγραφα της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 53 και (β) αποτελεί ειδικό όρο της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 130. 5. Η αθέτηση της υποχρέωσης της παραγράφου 2 συνιστά σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα του οικονομικού φορέα κατά την έννοια της περίπτωσης θ΄ της παραγράφου 4 του άρθρου 73, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις κείμενες διατάξεις [...].».

16. Επειδή, εξάλλου, στο άρθρο 4 με τίτλο Διαδικασία ηλεκτρονικής αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών - Κατακύρωση - Σύναψη σύμβασης/ Προδικαστική Προσφυγή/ Προσωρινή δικαστική προστασία της Διακήρυξης με βάση την οποία διενεργείται ο επίδικος διαγωνισμός ορίζεται: «
4.1 Ηλεκτρονική Αποσφράγιση/ Αξιολόγηση/ Έγκριση πρακτικού α] Μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, όπως ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, και πριν την ηλεκτρονική αποσφράγιση, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί στους προσφέροντες τον σχετικό κατάλογο συμμετεχόντων, όπως αυτός παράγεται από το υποσύστημα. β) Στη συνέχεια, τα μέλη της Επιτροπής Διαγωνισμού, κατά την ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας, προβαίνουν σε ηλεκτρονική αποσφράγιση του υποφακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» και του υποφακέλου "Οικονομική Προσφορά". γ] Στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένα Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού», αναρτάται από την Επιτροπή Διαγωνισμού ο σχετικός κατάλογος μειοδοσίας, προκειμένου

να λάβουν γνώση οι προσφέροντες. δ) Ακολούθως, η Επιτροπή Διαγωνισμού προβαίνει, κατά σειρά μειοδοσίας, σε έλεγχο της ολόγραφης και αριθμητικής αναγραφής των επιμέρους ποσοστών έκπτωσης και της ομαλής μεταξύ τους σχέσης, βάσει της παραγωγής σχετικού ψηφιακού αρχείου, μέσα από το υποσύστημα. Για την εφαρμογή του ελέγχου ομαλότητας, χρησιμοποιείται από την Επιτροπή Διαγωνισμού η μέση έκπτωση προσφοράς (Εμ], σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 95 και 98 του ν. 4412/2016. ε] Όλες οι οικονομικές προσφορές, μετά τις τυχόν αναγκαίες διορθώσεις, καταχωρίζονται, κατά τη σειρά μειοδοσίας, στο πρακτικό της επιτροπής, το οποίο και υπογράφεται από τα μέλη της στ] Στη συνέχεια, η Επιτροπή Διαγωνισμού, την ίδια ημέρα, ελέγχει τα δικαιολογητικά συμμετοχής του άρθρου 24.2 της παρούσας, κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη. Αν η ολοκλήρωση του ελέγχου αυτού δεν είναι δυνατή την ίδια μέρα, λόγω του μεγάλου αριθμού των προσφορών και του ελέγχου των εγγυητικών επιστολών, η διαδικασία συνεχίζεται τις επόμενες εργάσιμες ημέρες. ζ) Η Επιτροπή Διαγωνισμού, πριν την ολοκλήρωση της σύνταξης του πρακτικού της, επικοινωνεί με τους εκδότες που αναγράφονται στις υποβληθείσες εγγυητικές επιστολές, προκειμένου να διαπιστώσει την εγκυρότητά τους. Αν διαπιστωθεί πλαστότητα εγγυητικής επιστολής, ο υποψήφιος αποκλείεται από τον διαγωνισμό, υποβάλλεται μηνυτήρια αναφορά στον αρμόδιο εισαγγελέα και κινείται διαδικασία πειθαρχικής δίωξης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 82 και επόμενα του ν. 3669/2008. η) Η περιγραφόμενη διαδικασία καταχωρείται στο πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού ή σε παράρτημά του, που υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της. Η Επιτροπή Διαγωνισμού ολοκληρώνει τη σύνταξη του σχετικού πρακτικού με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, με το οποίο εισηγείται την ανάθεση της σύμβασης στον μειοδότη (ή τη ματαίωση της διαδικασίας], και το υποβάλλει στην αναθέτουσα αρχή το σχετικό ηλεκτρονικό αρχείο, ως "εσωτερικό", μέσω της λειτουργίας "επικοινωνία" του υποσυστήματος, προς έγκριση.¹¹ θ] Στη συνέχεια, η αναθέτουσα αρχή κοινοποιεί την απόφαση έγκρισης του πρακτικού σε όλους τους προσφέροντες και παρέχει πρόσβαση στα υποβληθέντα στοιχεία των λοιπών συμμετεχόντων. Κατά της απόφασης αυτής χωρεί προδικαστική προσφυγή, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.3 της παρούσης.[...]» Στη δε

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

υποσημείωση με αριθμό 11 της επίμαχης Διακήρυξης προβλέπεται ότι: «Επισημαίνεται ότι αν η αναθέτουσα αρχή θεωρήσει ότι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές, απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται τα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016. » και στο άρθρο 11 με τίτλο «Τίτλος, προϋπολογισμός, τόπος, περιγραφή και ουσιώδη χαρακτηριστικά του έργου» ορίζεται ότι «11.1.Προϋπολογισμός Δημοπράτησης του έργου (εκτιμώμενη αξία της σύμβασης) Ο προϋπολογισμός δημοπράτησης του έργου ανέρχεται σε 1.500.000,00 Ευρώ και αναλύεται σε: Δαπάνη Εργασιών 890.897,89€ Γενικά έξοδα και Όφελος εργολάβου (Γ.Ε.+Ο.Ε.) 160.361,62€ Απρόβλεπτα [ποσοστού 15% επί της δαπάνης εργασιών και του κονδυλίου Γ.Ε.+Ο.Ε.] 157.688,93€, που αναλώνονται σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 156 παρ. 3. (α) του ν. 4412/2016. Στο ανωτέρω ποσό προβλέπεται αναθεώρηση στις τιμές ποσού 728,98€, σύμφωνα με το άρθρο 153 του ν. 4412/2016. Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ), σύμφωνα με το άρθρο 149 του ν. 4412/2016[...]

11.3.Περιγραφή και ουσιώδη χαρακτηριστικά του έργου. Το έργο περιλαμβάνει εργασίες συντήρησης λόγω καθιζήσεων - κατολισθήσεων - διαβρώσεων του ασφαλτικού τάπητα κυκλοφορίας ή των πρανών των οδών, επουλώσεις λάκκων με ασφαλτόμιγμα, εργασίες αποκατάστασης της βατότητας, σήμανσης, εργασίες αποκατάστασης ή συμπλήρωσης - επέκτασης τεχνικών έργων, τμηματικά και όπου χρειαστεί στο σύνολο του επαρχιακού οδικού δικτύου του της Περιφερειακής Ενότητας Επίσης θα γίνει βελτίωση της ορατότητας των οδών όπου απαιτείται με την κοπή θάμνων & δένδρων.[...]

Επιτρέπεται η χρήση των «επί έλασσον» δαπανών με τους ακόλουθους όρους και περιορισμούς: Δεν τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» της προκήρυξης, ούτε οι προδιαγραφές του έργου, όπως περιγράφονται στα συμβατικά τεύχη, ούτε καταργείται ομάδα εργασιών της αρχικής σύμβασης. Δεν θίγεται η πληρότητα, ποιότητα και λειτουργικότητα του έργου. Δεν χρησιμοποιείται για την πληρωμή νέων εργασιών που δεν υπήρχαν στην αρχική σύμβαση. Δεν υπερβαίνει η δαπάνη αυτή, κατά τον τελικό εγκεκριμένο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

του έργου, ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της συμβατικής δαπάνης ομάδας εργασιών του έργου ούτε, αθροιστικά, ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της δαπάνης της αρχικής αξίας σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., αναθεώρηση τιμών και απρόβλεπτες δαπάνες. Στην αθροιστική αυτή ανακεφαλαίωση λαμβάνονται υπόψη μόνο οι μεταφορές δαπάνης από μία ομάδα εργασιών σε άλλη. Τα ποσά που εξοικονομούνται, εφόσον υπερβαίνουν τα ανωτέρω όρια (20% ή και 10%), μειώνουν ισόποσα τη δαπάνη της αξίας σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., αναθεωρήσεις και απρόβλεπτες δαπάνες. Για τη χρήση των «επί έλασσον δαπανών» απαιτείται σε κάθε περίπτωση η σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του φορέα υλοποίησης. Ο προϋπολογισμός των έργων στα οποία εφαρμόζεται η παράγραφος αυτή αναλύεται σε ομάδες εργασιών, οι οποίες συντίθενται από εργασίες που υπάγονται σε ενιαία υποσύνολα του τεχνικού αντικειμένου των έργων, έχουν παρόμοιο τρόπο κατασκευής και επιδέχονται το ίδιο ποσοστό έκπτωσης στις τιμές μονάδας τους. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, η οποία μετά την έκδοσή της θα έχει εφαρμογή σε όλα τα ως άνω έργα, προσδιορίζονται οι ομάδες εργασιών ανά κατηγορία έργων.[...]

17. Επειδή, από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα: Οι διατάξεις του άρθρου 88 του ν.4412/2016 επιβάλλουν το πρώτον στις αναθέτουσες αρχές την υποχρέωση να ελέγχουν την σύνθεση των προσφορών που κατατίθενται σε μια διαγωνιστική διαδικασία, οι οποίες prima facie φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές και να ζητούν από τις υποψήφιες εταιρείες να προσκομίσουν τα αναγκαία δικαιολογητικά στοιχεία που θα αποδεικνύουν ότι οι προσφορές τους είναι σοβαρές και βιώσιμες καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. Η νέα διάταξη του άρθρου 88 του ν.4412/2016 απαιτεί στις περιπτώσεις αυτές ένα ουσιαστικό διάλογο μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και της υποψήφιας εταιρείας, ο οποίος πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατάλληλο, ήτοι κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης, με σκοπό, το μεν, να αποτραπούν αυθαίρετες εκτιμήσεις της αναθέτουσας αρχής, το δε, να διασφαλιστεί ο πραγματικός ανταγωνισμός μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Υπό την έννοια αυτή, και προκειμένου ο υποψήφιος ανάδοχος να έχει τη

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

δυνατότητα να υποβάλει για την αιτιολόγηση της προσφοράς του στην αναθέτουσα αρχή τα στοιχεία που έχουν κατ' αυτόν θετική επίδραση στο κόστος εκτέλεσης του υπό ανάθεση έργου, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ζητήσει διευκρινίσεις από τον προσφέροντα αποστέλλοντας πρόσκληση. Η πρόσκληση προς τον προσφέροντα και οι διευκρινίσεις από αυτόν, συνιστούν έναν κατ' αντιπαράθεση διάλογο διεξαγόμενο σε εύθετο χρόνο (βλ Δ. Ράικος Δημ. Συμβάσεις, σελ 862), ώστε ο προσφέρων να αποδείξει ότι η προσφορά του είναι σοβαρή ενώ και η αναθέτουσα αρχή να μην καταλήξει σε αυθαίρετες εκτιμήσεις, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C- 599/10 σκ. 29, C-285/99 & 286/99 σκ.57). Ο προσφέρων δύναται να υποβάλει όλες τις διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες, με βάση την φύση και τα χαρακτηριστικά της σύμβασης, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C568/13 σκ. 50), οι οποίες δεν είναι εξαντλητικές ούτε επιτρέπεται ο αποκλεισμός ορισμένων ειδών διευκρινίσεων, (βλ. ΔΕΚ Υπόθ. C-599/10 σκ. 28, Υπόθ. C-285/99 & 286/99 σκ. 82, 83, 85). Απόκειται, εντέλει, στην αναθέτουσα αρχή να διατυπώνει με σαφήνεια την πρόσκληση που αποστέλλει στους φορείς ώστε να αποδείξουν λυσιτελώς την σοβαρότητα της πρότασής τους, (βλ. ΔΕΚ Απόφ. C-599/10 σκ. 31) προκειμένου η τελευταία να αξιολογήσει το σύνολο των υποβαλλομένων με τις αιτιολογήσεις στοιχείων και να κρίνει επ' αυτών με αιτιολογημένη κρίση της, πριν την απόφαση της για την αποδοχή ή την απόρριψη της κρινόμενης προσφοράς. Ειδικότερα πρέπει αυτή να κρίνει εάν όντως συντρέχουν στην προκειμένη περίπτωση οι ευνοϊκές εκείνες συνθήκες υπό τις οποίες αυτός μπορεί να εκτελέσει το έργο και οι οποίες πράγματι δικαιολογούν την οικονομία που ο προσφέρων προβάλλει ότι επιτυγχάνει με την συνδρομή τους, ώστε τελικώς να αξιολογηθεί ως αιτιολογημένη με τα αποδεικνυόμενα μεγέθη η υποβαλλόμενη προσφορά του (πρβλ ΔΕΕ απόφαση της 29^{ης} Μαρτίου 2012, C-599/10, Slovensko, σκέψεις 28-34, απόφαση της 23^{ης} Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψεις 159-161, απόφαση της 27^{ης} Νοεμβρίου 2001, C-285/99, και C-286/99, Lombardini και Mantovani, σκέψεις 51 έως 59 και 82 έως 85(καθώς και προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα σημεία 48 έως 51), απόφαση της 22ας Ιουνίου 1989, C-103/88 ,Fratelli Constanzo, σκέψεις 18-20, ΣΤΕ 197/2015, πρβλ Ε.Σ. αποφ. VI Τμ. 1725, 1724, 1723/2012). Εκ τούτων παρέπεται ότι, η αξιολογική

κρίση στις σχετικές διευκρινήσεις επί της εκάστοτε κατατεθείσας προσφοράς υποψηφίας αναδόχου εταιρείας πρέπει να γίνεται πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή. Η τελευταία οφείλει να προβεί σε ευρύ έλεγχο ουσίας των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ενώ οι κρίσεις αυτής υπόκεινται σε έλεγχο αιτιολογίας από το αρμόδιο δικαστικό όργανο.

18. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής. Ο προσφεύγων με τις εκ μέρους του εμπροθέσμως από 26-2-2019 παρεχόμενες διευκρινήσεις ως προς την φαινόμενη ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του, ανέφερε ότι διαθέτει ιδιόκτητο συγκρότημα παραγωγής ασφαλτομιγματος και συγκρότημα παραγωγής σκυροδέματος στην περιοχήπλησίον ΒΙΠΕ, κατέχει δικό του μηχανολογικό εξοπλισμό για την μεταφορά και διάσπρωση των υλικών προς ενσωμάτωση, όπως Finisher, Grayder, Οδοστρωτήρες, φρεζα, Federal, Σκουπτα , Διαγραμμιστικό κλπ., έχει δικά του αυτοκίνητα, φορτηγά, εκσκαφείς, μηχανήματα έργων, όπως JCB, Τσάπες, Οδοστρωτήρες, Νταλίκες, Μπετονιέρες, Ανυψωτικά Μηχανήματα, Γεννήτριες, Διαγραμμιστικό Μηχάνημα κ.α., μηχανήματα τα οποία και μπορεί να διαθέσει ανά πάσα ώρα κ στιγμή για τις ανάγκες της εργολαβίας, χωρίς επί πλέον δαπάνες, πέραν αυτών της λειτουργίας των. Όλα τα παραπάνω την καθιστούν ικανή να διαχειρίζεται με ευκολία και επάξια τα έργα της, καθότι τα κατασκευάζει αυτοτελώς χωρίς να στηρίζεται σε υπεργολάβους ώστε να έχει την δυνατότητα να αποφασίζει και να οργανώνει τις εργασίες της, προς όφελος του έργου με την μικρότερη δυνατή δαπάνη οργάνωσης και κατασκευής. Επίσης έχει μόνιμο προσωπικό, συνεργάτες και προμηθευτές σταθερούς πολλών χρονών, με τους οποίους έχει βρει τους ρυθμούς της και αυτό της προσφέρει όφελος σε χρόνο και σε μειωμένες δαπάνες, καθώς και άριστη ποιότητα. Επιπλέον, ανέφερε ότι τα οικονομικά του στοιχεία δίνουν την απαιτούμενη φερεγγυότητα προς τον κύριο του έργου, ότι το έργο θα ολοκληρωθεί χωρίς αναίτιες προστριβές, καθυστερήσεις, παρατάσεις κλπ. Άλλωστε έχει αναλάβει ίδιας φύσης έργα στην περιοχή που βρίσκονται σε εξέλιξη ή έχουν περαιωθεί με παρόμοιες ή και μεγαλύτερες εκπτώσεις, με ταχύτητα, ποιότητα, ασφάλεια και άριστα αποτελέσματα, παραθέτοντας μάλιστα τα πιο πρόσφατα και παρόμοια με την εργολαβία του θέματος έργα αναλυτικά. Επισήμανε δε ότι στην παρούσα

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

εργολαβία το σύνολο των ασφαλικών εργασιών του προϋπολογισμού είναι 668.780 €, χωρίς ΓΕ& ΟΕ και ΦΠΑ, δηλαδή το 75% του προϋπολογισμένου συνόλου των εργασιών και ότι η έκπτωση που έχει προσφέρει στο συγκεκριμένο κονδύλιο είναι 63 %, δηλαδή επιπλέον 8% από την οριακή έκπτωση του 55%, που ορίστηκε ως το όριο αιτιολόγησης για όλους τους οικονομικού φορείς που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, με βασικά κριτήρια συμμετοχής στην οικονομική και στην τεχνική επάρκεια τις προϋποθέσεις του ΜΕΕΠ των εργοληπτικών επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως της δυνατότητας τους για παραγωγή και κατασκευής ασφαλικών εργασιών στην ακτίνα ζώνης του έργου. Επομένως αυτή η διαφορά των οκτώ ποσοστιαίων μονάδων από μονή της μπορεί να θεωρηθεί ως ένα πολύ μικρό εύλογο κέρδος προ φορών, που θα μπορεί να έχει η προσφεύγουσα, ή οποιαδήποτε άλλη εταιρεία που θα εκτελέσει τις ασφαλικές εργασίες αποκλειστικά ως προμηθεύτρια – υπεργολάβος για λογαριασμό του αναδόχου, ενώ είναι προφανές ότι το ποσοστό κέρδους θα είναι αρκετά μεγαλύτερο εφόσον θα αποτελέσει ταυτόχρονα και την ανάδοχο και την προμηθεύτρια εταιρεία. Επίσης η προσφεύγουσα επισήμανε ότι έχει απόθεμα σε αδρανή υλικά στις εγκαταστάσεις στο κατάλληλα και έτοιμα για την παρασκευή ασφαλτομιγματος σε ποσότητες πολύ μεγαλύτερες από αυτές που απαιτούν οι προϋπολογισμένες ποσότητες ασφαλικών εργασιών του έργου. Κατά συνέπεια η πλεονεκτική θέση της στις ασφαλικές εργασίες στην περιοχή του έργου υπερκαλύπτει σημαντικά την διαφορά αυτή των οκτώ ποσοστιαίων μονάδων. Για τα υπόλοιπα κονδύλια, όπου παραμένει μια διαφορά για αιτιολόγηση της τάξης των 23.500 €, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι καλύπτονται εξολοκλήρου πέραν από τον πλεόνασμα από το κονδύλι των ασφαλικών εργασιών αλλά και από τις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις παραγωγής σκυροδέματος, σπαστήρας αδρανών, σκαπτικά και μεταφορικά μηχανήματα και φορτηγά για τις χωματουργικές εργασίες, διαγραμμιστικό μηχάνημα για την οριζόντια σήμανση , τα αποθέματα αδρανών υλικών για παρασκευή ασφαλτομιγματος και σκυροδεμάτων, αδρανή για κατασκευή βάσεων και υποβάσεων οδοστρωσίας, αντιολισθηρα υλικά και αμμοχάλικα καθώς και ποσότητα πέτρας για τοιχεία τύπου σαρζανετι που βρίσκονται στο εργοτάξιο της στο, επισημαίνοντας

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

ότι σημαντική οικονομία κλίμακας δημιουργείται και από τις συνέργειες που προκύπτουν από την ταυτόχρονη κατασκευή παρομοίων έργων με ίδια μέσα στην ευρύτερη περιοχή του νομού. Η Επιτροπή του Διαγωνισμού, με το από 3-4-2019 ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ Α ΦΑΣΗΣ, αναφέρει ότι η προσφεύγουσα *«αναφέρει στην αιτιολόγησή της τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει για την εκτέλεση του έργου. Συγκεκριμένα αναφέρει πως διαθέτει ιδιόκτητο συγκρότημα παρασκευής ασφαλτομίγματος και σκυροδεμάτων, καθώς και ιδιόκτητα μηχανήματα. Επιπρόσθετα αναφέρει κατάλογο έργων των οποίων έχει ολοκληρώσει τη τελευταία διετία στη Περιφέρεια με παρόμοιες εκπτώσεις. Η επιτροπή αποδέχεται ότι οι ανωτέρω ισχυρισμοί αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την έλλειψη οικονομικών στοιχείων από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση.»* Από το περιεχόμενο του ως άνω πρακτικού, εμφανίζεται ότι η επιτροπή Διαγωνισμού του έργου, αν και δεν γνωμοδοτεί ρητά παρόλο που με τη με αρ. 610/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ ούτως της ζητήθηκε να πράξει, αποδέχεται την αιτιολόγηση και εν γένει τις διευκρινήσεις εκ μέρους της προσφεύγουσας, με την επισήμανση ότι ελλείπουν οικονομικά στοιχεία από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση, χωρίς ουδέν ωστόσο να αναφέρει ότι λόγω της έλλειψης αυτής δεν αποδεικνύεται η σοβαρότητα και η βιωσιμότητα της προσφοράς της και ως εκ τούτου, εμφανίζεται εναργώς ότι εισηγείται την αποδοχή της προσφοράς της . Η ως άνω κρίση επιρρωνύεται από το γεγονός ότι *σχετικά με την «.....»* επισημαίνει ρητά ότι *«η αιτιολόγηση που υποβλήθηκε εμπεριέχει σοβαρά υπολογιστικά σφάλματα, καθόσον δεν έχουν υπολογισθεί ορθά και πλήρως, από τον προσφέροντα όλα τα πραγματικά έσοδα και έξοδά του»*, γεγονός που εύλογα αφήνει υπόνοιες ότι η προσφορά της πρέπει να απορριφθεί. Ακολούθως, βάσει αυτών των στοιχείων η αναθέτουσα αρχή αφού σχημάτισε μια πρώτη εικόνα, αποφάσισε την αποστολή δεύτερου αιτήματος συμπληρωματικών διευκρινίσεων, χωρίς ωστόσο να αιτιολογεί περαιτέρω τους λόγους που την ώθησαν στην εν λόγω απόφαση και με την υπ' αρ. 867/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής η προσφεύγουσα κλήθηκε να καταθέσει επιπλέον

διευκρινιστικά στοιχεία που θα επικουρούν την αξιολόγηση των αιτιολογήσεων της και θα εξηγούν τεκμηριωμένα την προσφορά της, χωρίς ωστόσο να γίνεται καμία σαφή αναφορά στα στοιχεία εκείνα που θα έπρεπε να προσκομίσει. Υπό τα δεδομένα αυτά, η προσφεύγουσα επισημαίνοντας ρητώς στο έγγραφο των επιπλέον διευκρινήσεων της ότι η εν λόγω πρόσκληση είναι γενική και αόριστη, επιχειρεί να αποσαφηνίσει το περιεχόμενο που η αναθέτουσα αρχή επιθυμεί να έχει το έγγραφο των περαιτέρω διευκρινήσεων της, απορριπτομένου του ισχυρισμού της αναθέτουσας αρχής ότι *«οι συμμετέχοντες ανταποκρίθηκαν στις προσκλήσεις χωρίς να αμφισβητήσουν την εγκυρότητα τους.»* Εκκινώντας από την παραδοχή ότι η επιτροπή αξιολόγησης αποδέχεται τις εξηγήσεις που έδωσε για το κόστος που προσέφερε στο συγκεκριμένο διαγωνισμό σύμφωνα και με τη παρ 2.β) του άρθρου 88 του Ν 4412/2016, η προσφεύγουσα ευλόγως διαπιστώνει ότι η απλή επισήμανση για την ταυτόχρονη έλλειψη οικονομικών στοιχείων από την μεριά της δεν αποτελεί αυτόματα λόγο διευκρινήσεων και επ' ουδενί δυνητικός λόγος απόρριψης. Ως εκ τούτου επιχειρεί να διευκρινίσει μια προς μια τις περιπτώσεις που ενδεικτικά αναφέρονται στο άρθρο 88 παρ.2 του ν. 4412/216 , ήτοι α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, επισημαίνοντας ότι η μέθοδος κατασκευής και διαδικασίας παρασκευής των κυριότερων υλικών θα γίνει σχεδόν εξολοκλήρου με ίδια μέσα, με αυτονόητη την επίτευξη του ελάχιστου δυνατού συνολικού κόστους (παραγωγής – κατασκευής), β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ότι το συγκεκριμένο έργο θα κατασκευαστεί στην περιοχή που εδρεύει η προσφεύγουσα όπου ήδη έχει εκτελέσει με επιτυχία και συνέπεια παρόμοια έργα σε παρόμοιες εκπτώσεις. γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, επισημαίνοντας ότι πρόκειται για σύνηθες έργο συντήρησης και δεν εμπίπτει στην κατηγορία της πρωτοτυπίας. δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 89, επισημαίνοντας ότι έχει ήδη υποβάλει υπεύθυνη

δήλωση (ΕΕΕΣ) στο πρώτο στάδιο του διαγωνισμού σχετικά με τις υποχρεώσεις της παρ 2.του άρθρου 18, θα υποβάλλει τα επικαιροποιημένα δικαιολογητικά εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος του έργου, ενώ είναι στην διάθεση της αθετούσας αρχής για περισσότερες διευκρινίσεις εφόσον διαπιστωθεί ότι απαιτούνται. ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, επισημαίνοντας ότι δεν προτίθεται να χρησιμοποιήσει υπερβολάβους για την εκτέλεση του συγκεκριμένου έργου. στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την άρθρου 89, επισημαίνοντας ότι δεν έχει λάβει κρατική ενίσχυση ούτε σκοπεύει να λάβει στο άμεσο μέλλον.

19. Επειδή με το από 28-5-2019 Πρακτικό Γνωμοδότησης αναφορικά με τις Διευκρινήσεις επί των Αιτιολογήσεων Α' Φάσης της ηλεκτρονικής δημοπρασίας του έργου, η Επιτροπή εκτίμησε, χωρίς και πάλι να γνωμοδοτήσει ρητά, αν και διαφαίνεται ευκρινώς η θετική της εισήγηση ως προς τις παρεχόμενες από την προσφεύγουσα διευκρινήσεις, *ότι «οι παρεχόμενες διευκρινήσεις δεν αναιρούν τα αναφερθέντα στο Πρακτικό Γνωμοδότησης Αιτιολογήσεων Α Φάσης και επομένως εμμένει στην αρχική της άποψη ότι υποβλήθηκαν ισχυρισμοί στην αρχική αιτιολόγηση που αποτελούν «λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επισημαίνοντας ταυτόχρονα την έλλειψη οικονομικών στοιχείων από τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση».* Η ως άνω γνωμοδότηση περί ύπαρξης εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου για την προσφεύγουσα, δεν υιοθετήθηκε πλήρως από την προσβαλλόμενη υπ' αριθ 1387/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ, και απέρριψε την προσφορά της *« η οποία βάσει άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή και η αιτιολόγηση της αξιολογήθηκε ως μη επαρκής. Δεν έχουν κατατεθεί επαρκή δικαιολογητικά βάσει των άρθρων 88 & 89 του ν. 4412/2016. Η αιτιολόγηση αποτελείται από ισχυρισμούς του φορέα σχετικά με τις ευνοϊκές συνθήκες για την εκτέλεση του έργου. Η αιτιολόγηση δεν περιλαμβάνει οικονομικά στοιχεία.»*

20. Επειδή, επί τη βάσει της ανάλυσης που προηγήθηκε και αναφορικά με τον πρώτο λόγο προσφυγής, επισημαίνεται ότι, στο πλαίσιο του

διαλόγου που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου προκειμένου να δοθεί στον τελευταίο η δυνατότητα να αποδείξει ότι η προσφορά του δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να μην απορρίπτει άνευ ετέρου την προσφορά, αλλά να ζητά συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις ή να ερωτά σχετικώς τον προσφέροντα, εφόσον εντοπίζει ζητήματα που δημιουργούν δικαιολογημένα ερωτήματα, έχει αμφιβολίες για την ερμηνεία τους και την εφαρμογή τους στην προκειμένη διαδικασία, έχει ανάγκη περισσότερες ειδικές πληροφορίες για κάποιες πτυχές της οικονομικής προσφοράς του υποψηφίου και εν γένει δεν δύναται να καταλήξει σε βεβαία κρίση. Από την άλλη πλευρά, η πληρότητα σε αρχικές του εξηγήσεις, προκειμένου η αναθέτουσα αρχή να κρίνει αν θα τις απορρίψει ως ανεπαρκείς ή θα καλέσει τον προσφέροντα για περαιτέρω απαντήσεις και συμπληρώσεις, θα πρέπει, συμφώνως με την αρχή της αναλογικότητας, να τελεί σε συνάρτηση με το αντικείμενο και τεχνική περιπλοκότητα του συμβατικού αντικειμένου. Επομένως, αν οι παρασχεθείσες από τον προσφέροντα εξηγήσεις δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση εκ μέρους της αναθέτουσας οριστικής κρίσης περί του αν η εν θέματι προσφορά είναι ή όχι ασυνήθιστα χαμηλή, νομίμως η αναθέτουσα δύναται να τη συμπληρώσει περαιτέρω σε συνεννόηση μαζί του και με τυχόν εκ μέρους του πρόσκληση για συμπληρωματικά έγγραφα, αποτυπώνοντας με σαφήνεια την πρόσκληση-αίτηση προκειμένου να του παρέχει την δυνατότητα να αποδείξει κατά πλήρη τρόπο την σοβαρότητα της προσφοράς του. Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με τις σκέψεις 17 της παρούσας, κρίσιμο δεν είναι το ζήτημα αν ο διάλογος που αναπτύσσεται μεταξύ της αναθετούσης αρχής και του διαγωνιζομένου περιλαμβάνει πλείονα στάδια, αλλά το ζήτημα αν η πρόσκληση, την οποία απευθύνει η αναθέτουσα αρχή στο διαγωνιζόμενο και η οποία αποτελεί το εναρκτήριο βήμα του διαλόγου, περιέχει τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για να διεξαχθεί ο διάλογος αυτός λυσιτελώς. Ωστόσο, από το περιεχόμενο των προσκλήσεων για παροχή εξηγήσεων/διευκρινήσεων, προκύπτει ότι, ως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, η αναθέτουσα αρχή δεν ζήτησε συγκεκριμένες διευκρινήσεις ούτε ανέφερε τα συγκεκριμένα εκείνα σημεία της προσφοράς της προσφεύγουσας, τα οποία, γεννούν στην

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

αναθέτουσα αρχή «συγκεκριμένες επιφυλάξεις » ή «συγκεκριμένα ερωτηματικά». Με άλλα λόγια, η αναθέτουσα αρχή είχε την υποχρέωση να ζητήσει εγγράφως τις εξηγήσεις που η ίδια έκρινε σκόπιμες ως προς τα στοιχεία εκείνα των εμφανιζομένων ως ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, τα οποία της δημιούργησαν συγκεκριμένες επιφυλάξεις, προκειμένου η προσφεύγουσα, η οποία υπέβαλε γραπτή αιτιολόγηση της χαρακτηρισθείσης ως ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς της, να είναι σε θέση να πράξει τούτο λυσιτελώς και όχι εν γένει να ζητείται *«επειδή διαπιστώθηκε πως οι προσφορές των συμμετεχόντων είναι ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με το είδος του έργου, ήτοι συντρέχουν οι λόγοι του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, καλείστε οι συμμετέχοντες της ηλεκτρονικής δημοπρασίας του έργου του θέματος που έχετε προσφέρει ποσοστό έκπτωσης πενήντα πέντε τοις εκατό (55,00%) και άνω στις τιμές του εγκεκριμένου τιμολογίου της μελέτης, [...]να δικαιολογήσετε τις προσφορές σας, προσκομίζοντας τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με το άρθρο 89 του Ν. 4412/2016»* και *«να καταθέσετε επιπλέον διευκρινιστικά στοιχεία που θα επικουρούν την αξιολόγηση των αιτιολογήσεων και θα εξηγούν τεκμηριωμένα την προσφορά»*. Υπό τα δεδομένα αυτά, ήταν αναγκαίο να γνωρίζει, όχι μόνον το κατώφλιο ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, βάσει του οποίου εχώρησε ο χαρακτηρισμός αυτός της προσφοράς της, αλλά, επίσης, και τα συγκεκριμένα σημεία που δημιούργησαν ερωτηματικά στην αναθέτουσα αρχή (απόφαση της 27.11.2001, C-285-6/99, Impresa Lombardini και Impresa Mantovani, Συλλογή 2001, σ. I-9233, σκέψεις 51, 53 – 55 και 57 -59 της αποφάσεως), προκειμένου να προσκομίσει τα αναγκαία, κατά την αναθέτουσα αρχή, δικαιολογητικά και να αποδείξει την σοβαρότητα και βιωσιμότητα της προσφοράς της, εφόσον δε αυτές δεν κρίνονταν ικανοποιητικά, να απορρίψει αυτήν με την προσήκουσα ειδική αιτιολογία. Και ναι μεν η διάταξη του άρθρου 89 κάνει σαφή αναφορά στα δικαιολογητικά που ο διαγωνιζόμενος υποβάλλει, και η προσφεύγουσα, ως βάσιμα ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα δεν τα υπέβαλλε, πλην όμως 1. ανέφερε ρητά ότι συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18 σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 89, επισημαίνοντας ότι έχει ήδη υποβάλει υπεύθυνη δήλωση (ΕΕΕΣ) στο πρώτο στάδιο του διαγωνισμού σχετικά με τις υποχρεώσεις της παρ 2.του άρθρου

18, θα υποβάλλει τα επικαιροποιημένα δικαιολογητικά εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος του έργου και επισήμανε ότι είναι στην διάθεση της αθετούσας αρχής για περισσότερες διευκρινίσεις εφόσον διαπιστωθεί ότι απαιτούνται, 2. η αναθέτουσα ουδέποτε της ζήτησε επιπλέον έγγραφα για τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις τους γεγονός που αποδεικνύει ότι τα έγγραφα του άρθρου 89 δεν ήταν κρίσιμα για την απόδειξη εν τέλει της φερεγγυότητας και της βιωσιμότητας της προσφοράς της. 3. το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, ενώ δεν προβλέπει όρια ως προς τη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει τις αναγκαίες διευκρινίσεις που θα την οδηγήσουν σε ασφαλή κρίση. 4. εξ ουδενός σημείου της υπ' αριθ 867/2019 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΔΕ, προκύπτει ή, έστω, δύναται να υποτεθεί, ότι τα «επιπλέον στοιχεία», που, γενικά και αόριστα, ζητήθηκαν, αδιακρίτως, από αμφοτέρους τους διαγωνιζομένους (ήτοι και από τον 1ο μειοδότη, στην αιτιολόγηση του οποίου δεν αποδίδεται έλλειψη οικονομικών στοιχείων) θα μπορούσαν να αφορούν στην παράθεση οικονομικών δεδομένων, 5. Εφόσον η πρόσκληση για εξηγήσεις ήταν γενικού περιεχομένου, η προσφεύγουσα νομίμως επικαλέστηκε για τη δικαιολόγηση κατά τα ως άνω της προσφοράς της κάθε πραγματική βάση (στοιχεία περί του συνήθους ποσοστού έκπτωσης στην οικεία αγορά, περί πρότερων συμβάσεων, περί ευνοϊκών συνθηκών και πραγματικών πλεονεκτημάτων κλπ) εφόσον αυτή δύναται να τεκμηριώσει ότι η προσφορά της είναι βιώσιμη και δικαιολογημένη, είναι δε διάφορο το γεγονός ότι η αναθέτουσα αρχή επιθυμούσε στην επεξήγηση των προσφορών και τη συμπερίληψη οικονομικών στοιχείων και τούτο διότι ουδέποτε το επικαλέστηκε ρητώς. Για το λόγο αυτό, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, προκειμένου η Διοίκηση να απευθύνει στην προσφεύγουσα πρόσκληση, στην οποία αφενός θα επισημαίνει τη συγκεκριμένη επί μέρους έκπτωση και τα συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς της που της δημιουργούν αμφιβολίες ή επιφυλάξεις αφ' ετέρου δε θα προσδιορίζει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί προβληματική την εν λόγω έκπτωση και τα συγκεκριμένα αναγκαία

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

στοιχεία που πρέπει να προσκομίσει προκειμένου να αποδείξει την ορθότητα του τρόπου υπολογισμού του προσφερόμενου ποσοστού έκπτωσης. Συνεπώς ο πρώτος λόγος της υπό κρίση προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως προβάλλεται, να απορριφθούν τα αντίθετα προβαλλόμενα από την αναθέτουσα αρχή και την παρεμβαίνουσα και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να καλέσει νομίμως την προσφεύγουσα για τις σχετικές διευκρινίσεις.

21. Επειδή, σχετικά με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής γίνονται δεκτά τα ακόλουθα. Εν όψει των ανωτέρω και με δεδομένο ότι, ως έγινε δεκτό και από την Επιτροπή του Διαγωνισμού, οι παρεχόμενες από την προσφεύγουσα επεξηγήσεις τεκμαίρουν τις ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για την τελευταία για το συγκεκριμένο έργο, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, επαληθεύοντας τα στοιχεία της ένδικης προσφοράς με βάση τις αιτιολογήσεις που υποβλήθηκαν, να αποφασίσει την απόρριψη της προσφοράς, προσδιορίζοντας κατά τρόπο συγκεκριμένο, τα σημεία της αιτιολόγησης τα οποία κρίνει ανακριβή ή ανεπαρκή (πρβλ. Ε.Α. 841/2010, 45, 866, 1208/2008, 867/2006). Αντιθέτως, εν προκειμένω, με την ως άνω αιτιολογία της απόρριψης της αιτιολόγησης της προσφεύγουσας και συγκεκριμένα αναφέροντας *«Απορρίπτει την προσφορά του οικονομικού φορέα «.....», η οποία βάσει άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή και η αιτιολόγηση της αξιολογήθηκε ως μη επαρκής. Δεν έχουν κατατεθεί επαρκή δικαιολογητικά βάσει των άρθρων 88 & 89 του ν. 4412/2016. Η αιτιολόγηση αποτελείται από ισχυρισμούς του φορέα σχετικά με τις ευνοϊκές συνθήκες για την εκτέλεση του έργου. Η αιτιολόγηση δεν περιλαμβάνει οικονομικά στοιχεία.»*, γίνεται δεκτό ότι αποδίδονται κατά τρόπο γενικόλογο, μεταξύ άλλων, ότι δεν έχουν κατατεθεί επαρκή δικαιολογητικά βάσει των άρθρων 88 & 89 του ν. 4412/2016, μολοντί η προσφεύγουσα αιτιολογεί τη φερεγγυότητα της προσφοράς της σύμφωνα με το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, αναφέροντας ότι α) διαθέτει ιδιόκτητο, σύγχρονο και εν λειτουργία συγκρότημα παραγωγής ασφαλτομίγματος στην περιοχή *«.....»*, πλησίον της ΒΙ.ΠΕ., με όλον τον απαιτούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό. β) το συγκρότη

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

μα αυτό λειτουργεί, ούτως ή άλλως, συνεχώς, όχι μόνο για την εξυπηρέτηση των έργων που κατασκευάζει, αλλά και (κυρίως) για την παραγωγή ασφαλτομίγματος που πωλεί σε άλλες εργοληπτικές επιχειρήσεις. γ) απασχολεί, με συμβάσεις αορίστου χρόνου, όλους τους χειριστές και οδηγούς που

απαιτούνται για τις εργασίες διάστρωσης του ασφαλτομίγματος που παράγει η ιδιόκτητη μονάδα της. δ) η τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας αποδεικνύεται και από το ISO 14001:2015, που διαθέτει η επιχείρησή της ε) διαθέτει όλον τον εξοπλισμό (μηχανήματα έργου και φορτηγά) που απαιτείται για την εκτέλεση της εργολαβίας και, ιδίως, των ασφαλικών εργασιών, στ) στην ίδια περιοχή εκτελεί για λογαριασμό της ίδιας αναθέτουσας αρχής (ΠΔΕ) και μία ακόμα εργολαβία, ιδίου ακριβώς αντικειμένου, το οποία ανέλαβε στις 26/7/2018, με έκπτωση 68,01%, χωρίς να της ζητηθεί αιτιολόγηση. ζ) προσφάτως, εκτέλεσε για λογαριασμό της ΠΔΕ και αποπεράτωσε επιτυχώς, τρεις ακόμα, ακριβώς ίδιες, εργολαβίες, τις οποίες ανέλαβε με παρεμφερείς ή και ακόμα μεγαλύτερες εκπτώσεις. η) στην ίδια περιοχή εκτελεί για λογαριασμό άλλης αναθέτουσας αρχής και τρεις ακόμα εργολαβίες, ιδίου ακριβώς αντικειμένου θ) στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις της στην περιοχή «.....», διαθέτει απόθεμα (depot) αδρανών υλικών σε ποσότητες πολύ μεγαλύτερες αυτών που απαιτούνται για την εκτέλεση του επίμαχου έργου, ι) το γεγονός ότι η παρασκευή του ασφαλτομίγματος θα γίνει με ιδιότητα μέσα συνεπάγεται, αυτονοήτως, ελαχιστοποίηση του κόστους. ια) εδρεύει και δραστηριοποιείται στον τόπο εκτέλεσης της εργολαβίας, γεγονός που συνεπάγεται την μείωση των δαπανών οργάνωσης και διοίκησης ιβ) το έργο είναι σύνθητες, ιδίως, για την επιχείρησή της και απλό. ιγ) όπως έχω ήδη δηλώσει υπεύθυνα, αλλά και όπως προκύπτει από τα ISO και τις λοιπές πιστοποιήσεις που διαθέτω, συμμορφώνεται απόλυτα με τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας. ιδ) δεν πρόκειται να χρησιμοποιήσει υπεργολάβους, οι οποίοι, κατά τεκμήριο (λόγω και του δικού τους περιθωρίου κέρδους), επιβαρύνουν το κόστος της εργολαβίας. Πρέπει, ασφαλώς, να επισημανθεί, ως βάσιμα υποστηρίζει και η προσφεύγουσα, ότι τα κόστη που επιβαρύνουν ούτως ή

άλλως τον οικονομικό φορέα (πχ μισθοδοσία προσωπικού που απασχολείται με συμβάσεις αορίστου χρόνου, έξοδα εγκαταστάσεων που λειτουργούν συνεχώς κλπ) δεν συνδέονται με το συγκεκριμένο έργο (αφού υφίστανται ανεξαρτήτως της αναλήψεώς του) και δεν λαμβάνονται υπόψη για την αιτιολόγηση (βλ ΑΕΠΠ 235/2017, σκ 8). Βέβαια, αν η αναθέτουσα αρχή θεωρούσε ότι είναι κρίσιμα για την απόδειξη της βιωσιμότητας της προσφοράς της, όφειλε να την είχε καλέσει ρητά να τα υποβάλλει, απορριπτομένου του σχετικού ισχυρισμού της παρεμβαίνουσας. Απαραδέκτως δε η παρεμβαίνουσα αμφισβητεί την ορθότητα της κρίσης της Επιτροπής του Διαγωνισμού ότι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών. Ενόψει δε των πλημμελειών αυτών της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης, κρίνονται βάσιμοι οι σχετικώς προβαλλόμενοι λόγοι της υπό κρίση προσφυγής και τα αντίθετα υποστηριζόμενα από την παρεμβαίνουσα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα.

22. Επειδή, σχετικά με τον τρίτο λόγο της υπό κρίση προσφυγής γίνονται δεκτά τα κάτωθι. Στην περίπτωση που με την απόφαση του αρμοδίου οργάνου της αναθέτουσας αρχής απορρίπτεται η οικονομική προσφορά υποψηφίου ως υπερβολικά χαμηλή, παρά την αντίθετη γνωμοδότηση της Επιτροπής για την αξιολόγηση των προσφορών, αυτή θα πρέπει να αιτιολογείται πλήρως και ειδικώς, ούτως ώστε να προκύπτουν σαφώς οι λόγοι, για τους οποίους το αποφασίζον όργανο κρίνει ότι η ανάθεση του έργου στον συγκεκριμένο υποψήφιο παρίσταται επισφαλής για το δημόσιο συμφέρον, ήτοι για την άρτια εκτέλεση του αντικειμένου της σύμβασης. Ως έγινε δεκτό στις σκέψεις 18 και 19 της παρούσας, η Επιτροπή Αξιολόγησης των Προσφορών με το από 3-4-2019 ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ Α ΦΑΣΗΣ και με το από 28-5-2019 Πρακτικό Γνωμοδότησης αναφορικά με τις Διευκρινήσεις επί των Αιτιολογήσεων Α' Φάσης αποδέχτηκε ότι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, ήτοι θεώρησε τις παρασχεθείσες διευκρινήσεις πλήρεις επισημαίνοντας ότι δεν περιλαμβάνονται οικονομικά στοιχεία, χωρίς ωστόσο να υποστηρίζει ότι τα εν λόγω οικονομικά στοιχεία, αναφερόμενα με γενικό εξάλλου τρόπο, αποτελούν στοιχεία απαραίτητα για την απόδειξη της φερεγγυότητας

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

της προσφοράς της και ότι λόγω της έλλειψης αυτής δεν αποδεικνύεται η σοβαρότητα και η βιωσιμότητα της προσφοράς της. Πλην όμως, η Οικονομική Επιτροπή της ΠΔΕ, παρά την περί του αντιθέτου εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης, απέρριψε τις διευκρινίσεις της προσφεύγουσας ως ανεπαρκείς, και απέρριψε την προσφορά της «η οποία βάσει άρθρου 88 του Ν. 4412/2016 θεωρήθηκε ασυνήθιστα χαμηλή και η αιτιολόγηση της αξιολογήθηκε ως μη επαρκής. Δεν έχουν κατατεθεί επαρκή δικαιολογητικά βάσει των άρθρων 88 & 89 του ν. 4412/2016. Η αιτιολόγηση αποτελείται από ισχυρισμούς του φορέα σχετικά με τις ευνοϊκές συνθήκες για την εκτέλεση του έργου. Η αιτιολόγηση δεν περιλαμβάνει οικονομικά στοιχεία.». Με τα δεδομένα αυτά, η Οικονομική Επιτροπή δεν αιτιολόγησε επαρκώς την απόρριψη ως απαράδεκτης της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας, ενόψει μάλιστα της αντίθετης γνωμοδότησης της Επιτροπής Αξιολόγησης, η οποία αποτελεί το μόνο επαΐον για τα ζητήματα του διαγωνισμού όργανο δυνάμενο να εκφέρει έγκυρη κρίση ως προς την αξιοπιστία της συνολικής προσφοράς των υποψηφίων αναδόχων. Σύμφωνα με όσα ήδη εκτέθηκαν στις ανωτέρω σκέψεις, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, κατά την κρίση του Κλιμακίου, να αξιολογήσει το σύνολο των παρεχόμενων με τις διευκρινίσεις στοιχείων και να κρίνει περί αυτών αιτιολογημένως εάν πράγματι θεμελιώνουν ιδιαίτερες για τον προσφέροντα ευνοϊκές συνθήκες, υπό τις οποίες αυτός δύναται να εκτελέσει το έργο και αν πράγματι δικαιολογούν εν προκειμένω την οικονομία που ο προσφέρων ισχυρίζεται ότι επιτυγχάνει. Ενόψει δε του ότι στην υπό κρίση περίπτωση η Επιτροπή Αξιολόγησης αφενός μεν είχε ήδη εισηγηθεί, με αιτιολογία αναγόμενη στα προβλεπόμενα από το νόμο και τη διακήρυξη κριτήρια, την αποδοχή της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας, διαπιστώνοντας μάλιστα ότι οι ισχυρισμοί στην αιτιολόγησή της αποτελούν λόγους εξαιρετικά ευνοϊκών συνθηκών για την εκτέλεση του έργου, επιβεβαιώνοντας πως διαθέτει ιδιόκτητο συγκρότημα παρασκευής ασφαλτομίγματος και σκυροδεμάτων, καθώς και ιδιόκτητα μηχανήματα και ότι έχει ολοκληρώσει τη τελευταία διετία στη Περιφέρεια ανάλογα έργα με παρόμοιες εκπτώσεις, το Κλιμάκιο κρίνει ότι με την προσβαλλομένη απόφαση η Οικονομική Επιτροπή δεν ανέλυσε επαρκώς τους λόγους, για τους οποίους θεωρεί ότι η κατακύρωση του

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

αποτελέσματος του διαγωνισμού στην προσφεύγουσα παρίσταται επισφαλής για το δημόσιο συμφέρον, παρόλο των εξαιρετικά ευνοικών συνθηκών που αποδεδειγμένα συντρέχουν και ποια οικονομικά στοιχεία παρίσταται αναγκαία ώστε να μην κλονίζεται η αξιοπιστία της προτεινόμενης λύσης, με δεδομένο μάλιστα ότι α) το αντικείμενο της σύμβασης συνίσταται σε συντηρήσεις οδών, όπου, όπως είναι γνωστό από προηγούμενες ελεγκτικές ενέργειες των ελεγκτικών σχηματισμών των αρμοδίων Δικαστηρίων, είναι συνήθης η υποβολή προσφορών με υψηλές εκπτώσεις (βλ. Ε.Σ. Κλ. Ε'257/2011, 136, 269/2015, 250, 324/2016, 189/2017), β) αναπτύχθηκε επαρκής ανταγωνισμός, με τη συμμετοχή στο διαγωνισμό δέκα εργοληπτών, οι πέντε εκ των οποίων προσέφεραν ομοίως υψηλά ποσοστά έκπτωσης άνω του 55 % (57,88% - 65,2%). Κατ' ακολουθίαν τούτων, η προσβαλλόμενη απόφαση με την οποία απορρίφθηκε ως απαράδεκτη η οικονομική προσφορά της προσφεύγουσας δεν αιτιολογείται ειδικώς και πρέπει, επομένως, να ακυρωθεί, δεκτού γενομένου του σχετικού λόγου της προσφυγής και απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας ότι διατύπωσε με σαφήνεια το λόγο απόρριψης της προσφοράς της.

23. Επειδή η προσφεύγουσα με τον τέταρτο λόγο της προσφυγής της, προκειμένου να αιτιολογήσει την ασυνήθιστα, κατά την αναθέτουσα αρχή, χαμηλή προσφορά της, προβαίνει σε κοστολόγηση της προσφοράς της, συνοδευόμενη από πληθώρα οικονομικών στοιχείων που την τεκμηριώνουν, τα οποία, ωστόσο, δεν δύναται να ληφθούν υπόψη, καθώς, ως βάσιμα ισχυρίζεται η παρεμβαίνουσα, εφόσον δεν υποβλήθηκαν με τις παρεχόμενες διευκρινήσεις της, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν το πρώτον να αξιολογηθούν από την Α.Ε.Π.Π. Και τούτο διότι η αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς προϋποθέτει ουσιαστική έρευνα και κρίση από την Διοίκηση, η οποία δεν μπορεί να γίνει το πρώτον από την ΑΕΠΠ. Συνεπώς ο ισχυρισμός αυτός απαραδέκτως προβάλλεται το πρώτον με την κρινόμενη προσφυγή και ο λόγος αυτός της προσφυγής κρίνεται απαράδεκτος και πρέπει να απορριφθεί.

24. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή και να απορριφθεί η ασκηθείσα παρέμβαση, να ακυρωθεί η υπ' αριθμόν 1387/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής

Αριθμός Απόφασης : 802 /2019

της, κατά το μέρος που απερρίφθη η προσφορά της προσφεύγουσας, στο πλαίσιο δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την σύναψη δημόσιας συμβάσεως για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «Συντήρηση επαρχιακών οδών του ετών 2019-2020», εκτιμώμενης αξίας 1.209.677,42 (πλέον ΦΠΑ 24%), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή και να αναπεμφθεί η υπόθεση στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να καλέσει νομίμως την προσφεύγουσα για τις σχετικές εξηγήσεις, σύμφωνα με τα κριθέντα στη σκέψη 20 της παρούσας.

25. Επειδή, ως εκ τούτου, το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα με κωδικό, ποσού 6.049,00 Ευρώ πρέπει να επιστραφεί.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει την ασκηθείσα Παρέμβαση.

Ακυρώνει την υπ' αριθμόν 1387/2019 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της, κατά το μέρος που απερρίφθη η προσφορά της προσφεύγουσας, στο πλαίσιο δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού διαγωνισμού για την σύναψη δημόσιας συμβάσεως για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου «Συντήρηση επαρχιακών οδών του ετών 2019-2020», εκτιμώμενης αξίας 1.209.677,42 (πλέον ΦΠΑ 24%), με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή

Αναπέμπει στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να ενεργηθούν τα νόμιμα, κατά τα κριθέντα στη σκέψη 20 της παρούσας.

Ορίζει την επιστροφή του προσκομισθέντος παραβόλου με κωδικό, ποσού 6.049,00 Ευρώ €.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στις 10 Ιουνίου 2019 και εκδόθηκε στις 24 Ιουλίου 2019 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ